

**Raport o sytuacji ekonomiczno-finansowej
Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego
i Transportu Sanitarnego w Kielcach
za rok obrotowy 2023
wraz z prognozą sytuacji ekonomiczno-finansowej na lata 2024 - 2026**

Raport został przygotowany na podstawie sprawozdania finansowego sporządzonego za rok obrotowy 2023. Analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej zostały dokonane z uwzględnieniem wskaźników ekonomiczno-finansowych wyszczególnionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. poz. 832).

Raport zawiera:

- analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej za rok obrotowy 2023;
- prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na lata 2024-2026 wraz z opisem przyjętych założeń;
- informację o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego.

Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej¹, funkcjonującym na mocy uchwały Nr XI/175/99 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 grudnia 1999 roku w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego.

Centrum Ratownictwa Medycznego jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej. Działalność prowadzi nieprzerwanie w tej formie organizacyjnej od dnia 1 lutego 2000 roku. Podstawowym celem jest wykonywanie działalności leczniczej w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, polegającej na:

- 1) podejmowaniu medycznych czynności ratunkowych wobec każdej osoby znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia z wykorzystaniem podstawowych i specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego;
- 2) udzielaniu świadczeń zdrowotnych osobom w przypadkach pogorszenia ich stanu zdrowia, które nie są stanem nagłym w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej;
- 3) udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez zespoły wyjazdowe ogólne i specjalistyczny zespół transportu neonatologicznego „N”;
- 4) świadczeniu usług transportu sanitarnego;
- 5) promocji zdrowia;
- 6) realizacji zadań dydaktycznych.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywa się w pomieszczeniach Centrum Ratownictwa Medycznego oraz w pojazdach przeznaczonych do udzielania tych świadczeń, a także w miejscu pobytu pacjenta.

Centrum Ratownictwa Medycznego prowadzi także wydzieloną działalność, inną niż działalność lecznicza, polegającą na:

- 1) wykonywaniu usług transportu sanitarnego (medycznego) oraz innych usług transportowych;

¹ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zmianami).

- 2) medycznym zabezpieczeniu imprez masowych oraz innych imprez o charakterze sportowym, kulturalnym bądź religijnym – na zlecenie podmiotów organizujących takie imprezy;
- 3) wydawaniu opinii dotyczących medycznego zabezpieczenia imprez masowych;
- 4) wydawaniu opinii lekarskich na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania, służb więziennych, celnych i instytucji ubezpieczeniowych;
- 5) prowadzeniu szkoleń, konferencji i kursów w zakresie promocji zdrowia;
- 6) zapewnieniu łączności radiowej pomiędzy podmiotami leczniczymi i ich jednostkami lub komórkami organizacyjnymi, w zakresie określonym przepisami prawa;
- 7) serwisowaniu urządzeń i instalacji łączności radiowej;
- 8) prowadzeniu podstawowej stacji kontroli pojazdów samochodowych;
- 9) wykonywaniu usług motoryzacyjnych, w tym napraw pojazdów samochodowych;
- 10) najmie, dzierżawie i użyczeniu majątku trwałego;
- 11) wykonywaniu usług kserograficznych. ²

W 2023 r. Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego pracowało normalnie realizując wszystkie zдания, mimo wciąż trwającej pandemii. Formalne odwołanie stanu zagrożenia epidemicznego z końcem czerwca pozostało bez większego wpływu na normalną pracę zespołów ratownictwa medycznego oraz na pracę pozostałych zespołów wyjazdowych i wykonywanie świadczeń w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

W 2023 r. każdego dnia pracę podejmowały wszystkie specjalistyczne i podstawowe zespoły ratownictwa medycznego. Bez ograniczeń byli przyjmowani pacjenci, w tym dzieci, w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Choć pracownicy pierwszego kontaktu wciąż byli i są narażeni na zachorowania, ambulatoria Centrum Ratownictwa Medycznego były jedynymi na terenie województwa, gdzie pacjenci zawsze uzyskiwali pomoc w bezpośrednim kontakcie z lekarzami, czy pielęgniarkami gabinetów zabiegowych. Pomoc medyczna udzielana była także w domach pacjentów. Wszystkie szpitale miały zapewniony transport medyczny i sanitarny, w tym pacjentów chorych na COVID-19.

I. Raport z wykonania planu finansowego za 2023 rok

1. Wykonanie planu przychodów.

W 2023 roku wartość przychodów ogółem wyniosła **153 630 978 zł**, co oznacza, że plan został wykonany w zakładanej wysokości (100,6%). Przychody były o **11,8%** wyższe niż w roku poprzednim. Dane dotyczące przychodów ze sprzedaży zawiera poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość sprzedaży (zł)		Przyrost
		2022	2023	2023/2022
1.	Ratownictwo medyczne (zespoły S i P)	96 957 939	115 792 425	119,4%
2.	Transporty noworodków (zespół N)	2 194 505	2 645 460	120,5%
3.	Nocna i świąteczna opieka zdrowotna, kontrakt z NFZ	1 296 673	1 500 000	115,7%
4.	Nocna i świąteczna opieka zdrowotna, podwykonawstwo	3 914 572	5 289 463	135,1%
5.	Usługi transportu sanitarnego, w tym:	12 641 818	10 975 138	86,8%
	transportu medyczny (płatnik NFZ)	6 100 037	3 935 131	64,5%
	osób zarażonych COVID-19 (płatnik NFZ)	961 155	0	0,0%
	na zamówienie szpitali	2 436 819	3 586 720	147,2%
	na zamówienie innych podmiotów leczniczych	2 791 301	3 117 694	111,7%

² Szczegółowe cele i zadania Centrum Ratownictwa Medycznego zostały określone w §§ 4-7 statutu nadanego uchwałą Nr LIII/648/22 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 listopada 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Św. z 2022 r. poz. 4299).

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość sprzedaży (zł)		Przyrost
		2022	2023	2023/2022
	na zamówienie instytucji i osób fizycznych	171 572	160 300	93,4%
6.	Usługi ambulatoryjne	121 436	85 086	70,1%
7.	Usługi szkoły ratownictwa medycznego	36 246	30 993	85,5%
8.	Wykonanie testów antygenowych COVID-19	648 523	0	0,0%
9.	Usługi techniczne	103 987	96 249	92,6%
Razem działalność podstawowa		117 915 699	136 414 814	115,7%
10.	Pozostałe usługi (w tym najem)	387 784	384 521	99,2%
11.	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	1 875	5 973	318,6%
Razem działalność dodatkowa		389 659	390 494	100,2%
Sprzedaż ogółem		118 305 358	136 805 308	115,6%
Pozostałe przychody operacyjne		17 973 002	15 273 848	85,0%
Przychody finansowe		1 101 300	1 551 822	140,9%
Przychody ogółem		137 379 661	153 630 978	111,8%

Przychody z działalności podstawowej w 2023 r. wzrosły ogółem o 15,7%, co w największej mierze było skutkiem podniesienia od 1 lipca 2023 r. stawek ryczałtu dobowego dla podstawowych i specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego oraz zespołów transportu medycznego. Zwiększeniu uległy także stawki w zakresie transportu wyjazdowego sanitarnego zespołu typu "N" oraz wycena ryczałtu miesięcznego dla świadczeń wykonywanych w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Nowe stawki to efekt wzrostu stawki bazowej o 12,1%. Jest ona pochodną wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ustalanego corocznie przez Prezesa GUS: z 5.662,53 zł w 2021 r. do wartości 6.346,15 zł za 2022 r. Nowe stawki nie pokryły jednak w pełni wzrostu kosztów wynagrodzeń. Także skutki inflacji nie zostały w pełni uwzględnione przez Prezesów Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz Narodowego Funduszu Zdrowia.

Biorąc pod uwagę strukturę zatrudnienia w grupie pracowników medycznych przyrost wynagrodzeń w 2022 r. wyniósł 23,7%, zaś dla całego zakładu 21,0% a rok później 14,7%.

Przywracanie normalnej pracy szpitali i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zwiększyło zapotrzebowanie na transporty sanitarne, tak na te opłacane przez podmioty lecznicze, jak i przez osoby fizyczne.

Początek 2023 roku przyniósł nie tylko poprawę w sytuacji epidemicznej, ale także zmianę podmiotu finansującego zadania ratownictwa medycznego. Zadania te nie były już opłacane z budżetu państwa za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego ale zostały przekazane do finansowania Narodowemu Funduszowi Zdrowia. Źródłem nie były już podatki ale składka na ubezpieczenie zdrowotne. Zmiana płatnika była istotna dla Centrum Ratownictwa Medycznego a przejście z kasowego na memoriałowy system rozliczania należności spowodował istotne zmniejszenie zasobów środków pieniężnych, jakimi dysponowała jednostka na koniec 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego. A trzeba pamiętać, że zasadniczą część przychodów (84,6 % wartości sprzedaży) to przychody z udzielanych świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego.

W 2020 r. do ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi został dodany art. 47a nakazujący podmiotom leczniczym udzielającym świadczeń przez całą dobę³ (czyli takim, jakim jest ŚCRMiTS), wypłacanie pracownikom wykonującym zawód medyczny zatrudnionym w systemie pracy zmianowej w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, dodatków za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej w wysokości co najmniej 65% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika oraz za

³ Określenie „udzielanie świadczeń przez całą dobę” nie jest tożsame z określeniem „całodobowe udzielanie świadczeń”.

każdą godzinę pracy wykonywanej w porze dziennej w niedziele i święta oraz dni wolne od pracy wynikające z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy w wysokości co najmniej 45% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszerogowania pracownika. W pierwszej połowie 2023 r. wypłata dodatkowej gratyfikacji pracownikom zespołów ratownictwa medycznego kosztowała Centrum Ratownictwa Medycznego 3 562 142,14 zł. Przyrost kontraktu z NFZ w zakresie ratownictwa medycznego tylko w 92% rekompensował skutki działania art. 47a. W innych zakresach świadczeń (transporty medyczne, transport neonatologiczny, nocna i świąteczna opieka zdrowotna) NFZ przez cały okres trwania pandemii nie zrefundował ani złotówki. W konsekwencji w pozostałych zakresach świadczeń udzielanych przez Centrum koszty realizacji nakazu wynikającego z treści art. 47a w całości obciążąły budżet zakładu.

Razem przychody Centrum z tytułu udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego wyniosły **115 792 425,03 zł**. Ich udział w przychodach ogółem stanowił 75,4%.

Ratownictwo medyczne – płatnik NFZ	Przychód	Wykonanie planu
Zespoły ratownictwa medycznego, w tym:	115 792 425,03 zł	100,0 %
- zespoły specjalistyczne (S)	27 770 428,80 zł	100,0 %
- zespoły podstawowe (P)	88 021 996,23 zł	100,0 %
Razem kontrakt z Wojewodą Świętokrzyskim:	115 792 425,03 zł	100,0 %

Liczba i rozmieszczenie codziennie dyżurujących zespołów ratownictwa medycznego była zgodna z ustalonym przez Wojewodę Świętokrzyskiego i zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia „Wojewódzkim Planem Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Świętokrzyskiego”. Mimo wystąpienia pandemii COVID-19, dzięki dobrej organizacji i dużym zaangażowaniu pracowników zespoły ratownictwa medycznego funkcjonowały nieprzerwanie. W 2023 r. do wypadków były dysponowane 15 054 razy, zaś do zachorowań zagrażających życiu 91 530 razy. Są to wartości o ponad 14% niższe w porównaniu do okresu sprzed pandemii (2019 rok).

Ilość zrealizowanych świadczeń zdrowotnych							
Rok	wyjazdy do zachorowań	wyjazdy do wypadków	wyjazdy transport.	porady ambulat.	zabiegi ambulat.	porady wyjazdowe	zabiegi wyjazdowe
2019	106 197	18 533	26 927	37 099	30 100	2 887	1 755
2020	88 386	14 785	19 070	19 907	16 281	1 763	585
2021	98 022	13 881	16 685	16 157	11 814	1 173	471
2022	94 743	14 350	17 438	20 579	13 142	1 115	517
2023	91 530	15 054	18 133	16 648	14 431	1 357	567
I IV.2024	31 452	4 695	6 178	5 907	4 315	423	271

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że odbudowywana jest liczba udzielanych świadczeń w poszczególnych zakresach po załamaniu, jakie miało miejsce w 2020 roku.

Realizacja pozostałych kontraktów zawartych w trybie przetargowym ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia na udzielanie świadczeń zdrowotnych na rzecz osób ubezpieczonych, była drugim pod względem wielkości źródłem przychodów – 7,3% przychodów ogółem, co odpowiada kwocie **11 198 284,81 zł**. Umowy z NFZ obejmowały wykonywanie wysoce specjalistycznych świadczeń transportu sanitarnego noworodków, transportu medycznego między

szpitalnego, realizowanie świadczeń transportu sanitarnego na rzecz ośrodków zdrowia podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) oraz zabezpieczenie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.⁴

Mimo trwania pandemii COVID-19 Narodowy Fundusz Zdrowia nie powrócił do finansowania świadczeń w zakresie wykonywania transportów sanitarnych osób zarażonych wirusem SARS-CoV-2 oraz wykonywania testów antygenowych osobom, którym była udzielana pomoc medyczna w ramach działań ratowniczych. Wyższy poziom zabezpieczenia osobistego personelu i zakup testów były w całości finansowane przez Centrum.

Rodzaje świadczeń objętych umową z NFZ	Przychód	Wykonanie planu
Transport sanitarny zespół N neonatologiczny	2 645 460,00 zł	100,0%
Transport medyczny między szpitalny	3 935 131,04 zł	100,0%
Nocna i świąteczna opieka zdrowotna	1 500 000,00 zł	100,0%
Transport sanitarny wykonywany w ramach POZ	3 117 693,77 zł	100,0%
Razem kontrakty ze Świętokrzyskim OW NFZ:	11 198 284,81 zł	100,0%

Trzecim w kolejności źródłem przychodów, bo stanowiącym 5,8 % wartości przychodów ogółem, była realizacja umów zawartych w trybie przetargowym z innymi podmiotami leczniczymi na wykonywanie usług transportu sanitarnego oraz świadczeń z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Rodzaje świadczeń objętych umowami z podmiotami leczniczymi	Przychód	Wykonanie planu
Transport sanitarny na zlecenie podmiotów leczniczych	3 688 326,40 zł	101,9%
Nocna i świąteczna opieka zdrowotna (podwykonawstwo)	5 289 463,11 zł	99,6%
Razem kontrakty z podmiotami leczniczymi:	8 977 789,51 zł	100,4%

Z tytułu wykonywania innych świadczeń medycznych realizowanych na podstawie bezpośrednich umów zawieranych z innymi zleceniodawcami (Policja, sądy, areszty śledcze, instytucje i inne osoby prawne oraz fizyczne), Centrum Ratownictwa Medycznego osiągnęło przychody w kwocie **350 065,56 zł**, które stanowią 0,2 % wartości przychodów ogółem. Szczegóły dotyczące uzyskanych przychodów zawiera poniższa tabela:

Rodzaj świadczenia medycznego	Przychód	Wykonanie planu
Sprzedaż doraźnych usług medycznych opłaconych przez pacjenta	4 956,85 zł	92,2%
Obstawy medyczne imprez masowych	57 236,78 zł	102,4%
Badania aresztantów i osób skazanych	22 891,96 zł	99,0%
Szkoła Ratownictwa Medycznego	30 993,13 zł	146,1%
Inne transporty sanitarne	233 986,84 zł	108,8%
Razem pozostałe świadczenia medyczne:	350 065,56 zł	109,2%

W Centrum Ratownictwa Medycznego, poza usługami medycznymi wykonywane są usługi techniczne. Z tytułu ich sprzedaży osiągnięte zostały przychody w kwocie **95 518,83 zł** (0,1 % przychodów ogółem).

⁴ W zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej Centrum ma zawartą umowę z NFZ na jeden rejon operacyjny (ambulatorium w Mniowie). Ze szpitalami w Skarżysku-Kamiennej, Starachowicach i w Ostrowcu Świętokrzyskim zostały podpisane umowy na podwykonawstwo.

Inne usługi materialne	Przychód	Wykonanie planu
Sprzedaż usług pracowni radiołączności	17 150,01 zł	100,0%
Sprzedaż usług stacji kontroli pojazdów	78 368,82 zł	97,4%
Sprzedaż usług warsztatu samochodowego	730,00 zł	100,0%
Razem inne usługi materialne:	95 518,83 zł	97,8%

Z takich źródeł, jak wynajmowanie wolnych powierzchni, refundacja kosztów związanych z najmem (media), czy też sprzedaż materiałów i innych usług Centrum Ratownictwa Medycznego w 2023 r. osiągnęło przychody w kwocie **390 493,95 zł** (100,2 % wartości planu rocznego).

Przychody z wykonywania usług technicznych, wynajmowanych pomieszczeń Wojewodzie Świętokrzyskiemu na prowadzenie dyspozytorni PRM⁵, czy też wynajmowanych garaży nie są istnie duże (0,3 % przychodów ogółem), jednak dzięki nim wykorzystywany jest wolny potencjał osobowy i materialny komórek organizacyjnych, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Centrum Ratownictwa Medycznego.

W 2023 r. przychody operacyjne ogółem wyniosły **136 805 307,69 zł**. Stanowią one 100,6 % wartości planowanej i były wyższe o 15,6% niż rok wcześniej.

W 2023 roku w rachunku zysków i strat wartość pozostałych przychodów operacyjnych wyniosła **15 273 847,99 zł**, co odpowiada 9,9 % wartości przychodów ogółem. Poza księgowymi operacjami technicznymi związanymi ze stosowaniem przepisów ustawy o rachunkowości, jak rozwiązanie uprzednio zawiązanych rezerw na świadczenia pracownicze, czy na zagrożone należności przychody pozostałe obejmują także przychody ze sprzedaży zbędnych środków trwałych, równowartość otrzymanych darowizn oraz kwoty dotacji otrzymanych z budżetu Województwa Świętokrzyskiego i z Europejskiego Funduszu Społecznego w tej części, w jakiej zostały wykorzystane na sfinansowanie działalności bieżącej.

W 2023 roku oprócz rezerw na świadczenia emerytalne oraz nagrody jubileuszowe pracowników utworzono między innymi rezerwy:

- na dokonanie zwrotu części otrzymanego z Narodowego Funduszu Zdrowia wynagrodzenia w związku z udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego w niepełnej obsadzie osobowej, tj. w składach dwuosobowych bez udziału lekarza systemu, jako członka zespołu specjalistycznego w okresie od lipca do grudnia 2023 r. w wysokości 612 351,61 zł (za okres styczeń – czerwiec dokonano zwrotu do Narodowego Funduszu Zdrowia jeszcze w 2023 r.),
- na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego dla wszystkich pracowników Centrum i wypłatę równowartości dodatków za pracę w godzinach nocnych i dni świąteczne dla pracowników medycznych o łącznej wartości 5 261 464,25 zł,
- na niewykorzystane w roku obrotowym 2023 r. urlopy wypoczynkowe przez pracowników medycznych zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego i zespołów transportu sanitarnego w wysokości 1 267 587,06 zł.

W 2023 roku rozwiązano między innymi rezerwy:

- na niewykorzystane w roku obrotowym 2022 r. urlopy wypoczynkowe przez pracowników medycznych zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego i zespołów transportu sanitarnego w wysokości 1 072 389,37 zł,
- rezerwy w wysokości 6 431 464,25 zł na wypłaty dla pracowników Centrum dodatkowych świadczeń pieniężnych w postaci nagrody okolicznościowej z okazji Dnia Ratownictwa Medycznego, dodatkowego świadczenia pieniężnego odpowiadającego kwocie dodatków za pracę w godzinach nocnych i dni

⁵ Wykonanie polecenia zawartego w art. 9 ust. 1 oraz ust. 5 ustawy o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 maja 2018 roku (Dz. U. z 2018 r., poz. 1115).

święteczne ustalonych na zasadach obowiązujących w okresie pandemii COVID-19 za okres lipiec-wrzesień 2023 r. oraz naliczenia pracownikom dodatkowej nagrody rocznej za 2023 r. zgodnie z § 4 ust. 2 załącznika nr 4 do Regulaminu wynagradzania pracowników Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach,

- rezerwę w wysokości 698 860,87 zł związaną z wyrokiem z dnia 30.11.2022 r. sygn. akt. I ACa 154/20 (roszczenie powódki zostało w całości zaspokojone w dniu 11.01.2023 r. przez PZU S.A. z posiadanych przez Centrum polis ubezpieczeniowych),

- rezerwę w wysokości 14 068,07 zł w związku z uregulowaniem zobowiązania wobec Narodowego Funduszu Zdrowia z tytułu wykonywania w grudniu 2022 r. świadczeń przez specjalistyczne zespoły ratownictwa medycznego bez udziału lekarza systemu.

W 2023 r. Centrum ujęło w pozostałych przychodach operacyjnych otrzymane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu pt.: „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim” – 1 789 408,88 zł.

Wszystkie otrzymane darowizny miały postać rzeczową. I tak:

- z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych otrzymano 7.000 szt. testów antygenowych Covid-19, 8 urządzeń do kompresji klatki piersiowej LUCAS oraz 10 respiratorów MEDUMAT STANDARD-2 o łącznej wartości 1 124 234,75 zł;

- ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego otrzymano 1.268 op. rękawic nitylowych o wartości 83 448,00 zł;

- od Związku Pracodawców Ratownictwa Medycznego SP ZOZ otrzymano akcesoria mające zastosowanie w ratownictwie medycznym o łącznej wartości 50 042,97 zł.

Przychody finansowe za 2023 rok zamknęły się kwotą **1 551 821,89** zł (100,2 % planu rocznego). Przychody z tytułu odsetek bankowych wyniosły **1 520 570,53** zł. Przychody z tytułu odsetek za zwleknięcie z zapłatą przez niesumienne odbiorców usług wyniosły **31 250,75** zł.

Podsumowując, w roku obrotowym 2023 Centrum Ratownictwa Medycznego uzyskało przychody o łącznej wartości **153 630 977,57** zł, co stanowi 100,6% planu rocznego.

W stosunku do roku poprzedniego przychody ogółem wzrosły o 16 251 317,01 zł, czyli o 11,8 %.

2. Wykonanie planu kosztów.

Koszty ogółem na koniec grudnia 2023 r. wyniosły **153 465 193,92** zł i odpowiadają wartości planowanej (100,6%). Dynamikę kosztów z lat 2022-2023 przedstawia poniższa tabela. Koszty były ponoszone w następujących obszarach:

Rodzaj kosztu	2022	2023	2023/2022
1. Amortyzacja	5 295 409	5 503 848	103,9%
2. Zużycie materiałów i energii,	12 052 592	10 634 928	88,2%
- w tym materiałów	10 860 036	9 228 302	85,0%
- w tym energii	1 192 557	1 406 626	118,0%
3. Usługi obce	17 948 349	20 924 252	116,6%
- w tym kontrakty medyczne	8 697 085	10 247 567	117,8%
- w tym podwykonawca (SPZZOZ Staszów)	6 310 436	7 587 064	120,2%
4. Podatki i opłaty	219 495	255 875	116,6%
5. Wynagrodzenia	77 874 963	87 498 386	112,4%
- w tym wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę	64 445 777	75 170 802	116,6%
- w tym umowy zlecenia	13 396 110	12 290 780	91,7%

Rodzaj kosztu	2022	2023	2023/2022
6. Składki na rzecz ZUS i inne świadczenia na rzecz pracowników	16 586 529	18 817 843	113,5%
- w tym składki ZUS umowy o pracę	12 451 502	14 660 382	117,7%
- w tym składki ZUS od umów zleceń	1 623 077	1 491 249	91,9%
- w tym odpis na ZFŚS	1 249 998	1 366 379	109,3%
- w tym koszty zachowania bezpieczeństwa i higieny pracy, szkoleń pracowników, PPK,	1 261 952	1 299 833	103,0%
7. Pozostałe koszty rodzajowe	343 433	290 285	84,5%
Razem koszty rodzajowe	130 320 771	143 925 416	110,4%
Wartość sprzedanych materiałów według cen zakupu	2 250	5 973	265,5%
Pozostałe koszty operacyjne	6 845 399	9 521 171	138,7%
Koszty finansowe	3 390	12 633	372,7%
Koszty ogółem	137 171 810	153 465 194	111,9%

Główną przyczyną wzrostu kosztów w 2023 roku była inflacja i wzrost wynagrodzeń wynikający z obowiązku stosowania przepisów prawa:

- ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (wzrost kwoty bazowej z 5.662,53 zł do 6.346,15 zł, tj. o 12,1%),
- ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (wpływ na wynikające z regulaminu pracy dodatki za pracę w godzinach nocnych i do ustalenia czynników zmiennych wynagrodzenia za urlop),
- oraz wielokrotnie płynące sugestie ze strony Ministra Zdrowia, by ratownikom medycznym zespołów systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego rekompensować obniżenie zarobków w związku z utratą mocy z końcem czerwca 2023 r. przez art. 47a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, którym to w 2022 r. nałożony został obowiązek wypłacania pracownikom medycznym ekstra dodatków za pracę w porze nocnej oraz w niedziele i dni świąteczne.

Wzrost kosztów ogółem był także skutkiem wzrostu kosztów usług obcych, w tym wzrostu stawek godzinowych płaconych lekarzom specjalistycznym zespołów ratownictwa medycznego oraz lekarzom nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, a także wzrost kosztów podwykonawstwa w zakresie ratownictwa medycznego na terenie powiatu staszowskiego wynikającego ze wzrostu stawek ryczałtu dobowego za dyżury specjalistycznych i podstawowych zespołów ratownictwa medycznego.

Pozostałe koszty rodzajowe – ich wzrost jest relatywnie dość wysoki. Przyrost wynika ze wzrostu ubezpieczeń komunikacyjnych. Centrum posiada ok. 100 ambulansów i każdy jednostkowy wzrost składki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przekłada się na wzrost kosztów w tym obszarze. Ta pozycja rachunku kosztów obejmuje także tworzenie rezerw na koszty, które powstaną w przyszłych okresach, w tym rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze, na ewentualne koszty odszkodowań, czy też rezerw na trudno ściągalne należności. Utworzona została także rezerwa związana z koniecznością zwrotu równowartości czasu nieobecności lekarzy w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego, w tym u podwykonawcy tych usług.

Wartość sprzedanych towarów – jest to wartość marginalna, nieistotna w budżecie Centrum. W 2022 roku takie czynności nie były praktycznie dokonywane.

Na pozostałe koszty operacyjne składają się przede wszystkim utworzone rezerwy na świadczenia pracownicze. Ich wzrost jest pochodną przyrostu wynagrodzeń.

Uspokojenie rynku zaopatrzeniowego w materiały medyczne oraz w materiały zużywane przy zwalczaniu pandemii spowodowało zmniejszenie kosztów w tym zakresie w stosunku do roku poprzedniego. Ograniczeniu tych kosztów sprzyjała także poprawa sytuacji epidemicznej i oraz posiadanie zapasów środków ochrony indywidualnej i płynów dezynfekcyjnych.

Najważniejszą grupę kosztów stanowią **koszty pracy**, które w całym 2023 roku wyniosły **106 316 228,98 zł**, co stanowi 69,3 % kosztów ogółem. Koszty pracy obejmują m.in.:

- wynagrodzenia osobowe – **87 498 386 zł** (100,9 % planu rocznego);
- wynagrodzenia bezosobowe – **12 290 780 zł** (106,4 % planu rocznego);
- składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne w kwocie **16 151 631 zł** (100,9 % planu rocznego);
- inne świadczenia pracownicze, jak pracownicze plany kapitałowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, odzież ochronna i robocza w łącznej wysokości **2 666 212 zł** (104,1 % planu rocznego).

Na ostatni dzień grudnia 2023 r. w Centrum Ratownictwa Medycznego na umowach o pracę zatrudnionych były 617 osób (605,8 etatów). Poziom zatrudnienia jest stabilny a nieznaczne zmiany są powodowane potrzebą dostosowywania poziomu zatrudnienia do rozmiarów realizowanych zadań. Część personelu medycznego spośród takich grup zawodowych, jak lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni jest zatrudniana w ramach umów cywilno-prawnych (umowy zlecenia). Przeciętny miesięczny równoważnik ich czasu pracy w 2023 r. odpowiadał 146,3 etatom. Dodatkowo, w wykonywanie świadczeń zdrowotnych ewidencjonowanych jako usługi obce, przeciętnie było zaangażowanych 61,25 lekarzy. Ich praca była równoważna 42,34 etatom miesięcznie.

Wzrost kosztów wynagrodzeń w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 16,6 %. Był on skutkiem wzrostu kwoty bazowej o 12,1% oraz wypłatami nagrody z okazji Dnia Ratownictwa Medycznego (święto przypada w dniu 13 października) oraz wypłatą dodatkowej premii rekompensującej częściowo utracone korzyści pracownikom medycznym po ustaniu epidemii COVID-19. Wzrost kosztów został zrównoważony wzrostem wartości umów zawartych z NFZ.

Wartość przeciętnych wynagrodzeń pracowników etatowych⁶ Centrum Ratownictwa Medycznego - w 2023 r. wyniosło ono **10 305,31 zł** brutto a rok wcześniej **9 285,32 zł**. Przyrost przeciętnego wynagrodzenia wyniósł 11,0 %.⁷

Drugą, co do wielkości kategorią kosztów, to **koszty usług obcych**, które w całym 2023 r. wyniosły **20 924 252 zł** a w wśród nich kontrakty medyczne z lekarzami dyżurującymi w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego, ambulatoriach i w specjalistycznych karetkach transportowych, w tym w zespole noworodkowym typu „N”. Na kontrakty medyczne wydano **10 247 567 zł**, (101,5 % planowanej kwoty rocznej). Średnia stawka za godzinę pełnionego dyżuru w grudniu 2023 r. przez lekarza wyniosła **134,29 zł**. W przeliczeniu na etat daje to wartość **21 351,96 zł**.

W kategorii usług obcych drugą grupą kosztów pod względem wielkości stanowią koszty podwykonawstwa części zakontraktowanych świadczeń medycznych. W 2023 r. wyniosły one **7 587 064 zł** (100,1 % planu rocznego). Są to koszty obsługi umowy zawartej z Samodzielnym Publicznym Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie na wykonywanie świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego na obszarze powiatu staszowskiego.

Koszty usług obcych niemedycznych (tj. poza kontraktami i podwykonawstwem) w całym 2023 roku wyniosły **3 089 620,04 zł** (101,5 % planowanej wielkości rocznej). Szczegóły przedstawia poniższa tabela:

⁶ Dane z rocznych sprawozdań sporządzonych wg zasad Głównego Urzędu Statystycznego: „Z-06 - Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy”.

⁷ Przyrost średniego wynagrodzenia jest niższy niż przyrost kwoty bazowej, bo wzrost wynagrodzeń pracowników sfery niemedycznej był istotnie niższy niż wzrost wynagrodzeń pracowników wykonujących zawody medyczne.

Rodzaj usługi obcej	Koszt	Wykonanie planu
Usługi niemedyce - razem	3 089 620,04 zł	101,5%
Usługi niemedyce - refaktury, z tego:	27 193,73 zł	100,9%
- usługi telekomunikacyjne - refaktury	25 313,41 zł	100,0%
- inne usługi niemedyce - refaktury	1 880,32 zł	114,1%
Remonty, naprawy, konserwacje, przeglądy budynków, budowli, instalacji i urządzeń technicznych, z tego:	700 532,36 zł	104,0%
- budynków i budowli	516 908,19 zł	106,2%
- urządzeń infrastruktury IT	10 445,02 zł	123,3%
Naprawy, konserwacje i przeglądy sprzętu i aparatury medycznej, z tego:	370 783,61 zł	94,8%
- naprawy sprzętu medycznego i aparatury medycznej stanowiących własność jednostki.	160 611,71 zł	98,8%
- konserwacje i przeglądy sprzętu medycznego i aparatury medycznej stanowiących własność jednostki	210 171,90 zł	92,0%
Naprawy i przeglądy pojazdów własnych	441 901,92 zł	102,1%
Usługi bankowe, pocztowe i telekomunikacyjne, z tego:	363 540,04 zł	100,2%
- usługi telekomunikacyjne	318 909,85 zł	100,0%
Transport niemedyce - zakup zewnętrzny	0,00 zł	100,0%
Najem, dzierżawy (za wyjątkiem IT), z tego:	241 829,26 zł	100,1%
- najem, dzierżawa budynków, lokali	216 540,28 zł	100,1%
Doradztwo, audyty i kontrole zewnętrzne	119 027,10 zł	100,0%
Utrzymanie czystości, utylizacji odpadów, ochrony obiektów i terenu, z tego:	400 576,85 zł	95,3%
- odbiór odpadów i utylizacja - odpady medyczne	79 830,36 zł	99,6%
- odbiór odpadów i utylizacja - odpady komunalne	131 049,89 zł	100,8%
Usługi informatyczne	337 652,68 zł	115,9%
Usługi pozostałe związane z utrzymaniem zabezpieczenia medycznego i niemedyce, z tego:	63 727,74 zł	111,0%
- usługi pralnicze	47 800,56 zł	113,7%
- sterylizacja	15 927,18 zł	103,6%
Inne usługi niemedyce	22 854,75 zł	87,2%

Zużycie materiałów to trzecia co do wielkości kategoria kosztów. Do końca grudnia 2023 r. koszt zużytych materiałów wyniósł **9 228 301,81 zł** (94,3 % planowanej kwoty rocznej) i był o 1 631 733,79 zł niższy niż w roku poprzednim (spadek o 15,0 %). Główną przyczyną spadku było jednostkowe mniejsze zużycie materiałów oraz spadek cen zaopatrzeniowych środków ochrony osobistej i środków dezynfekcyjnych w stosunku do tych z lat minionych.

Mniejsze, niż w 2022 roku, były koszty utrzymania taboru samochodowego (paliwo i części zamienne), które wyniosły 5 280 247,94 zł (spadek o 5,3 %). Na zakupy paliw samochodowych wydatkowano 3 670 602,01 zł (100,2 % planu rocznego; spadek o 11,8%).

Poniższa tabela przedstawia poniesione koszty nabycia wyrobów medycznych i medycznych środków dezynfekcyjnych. W 2023 r. wyniosły one łącznie **3 127 474,54 zł**, co stanowi 96,9 % planowanych kosztów rocznych.

Rodzaje wyrobów medycznych	Koszt	Wykonanie planu
Materiały medyczne	2 690 259,95 zł	96,7%
Leki	437 214,59 zł	99,2%
Razem koszty zakupu wyrobów medycznych:	3 127 474,54 zł	97,0%

Koszty **energii** zużytej do końca grudnia 2023 r. wyniosły **1 367 165,20 zł** (110,4 % planowanej kwoty rocznej), mimo wdrożenia oszczędności i posiadania umów wieloletnich na dostawę energii elektrycznej i gazu.

Inne koszty rodzajowe wyniosły **290 284,50 zł** (98,9 % planu rocznego), w których największy udział mają koszty ubezpieczeń majątkowych, OC i komunikacyjnych (198 514,36 zł), podatek od nieruchomości (192 962,00 zł), opłaty za odpady komunalne i środowiskowe pobierane przez jednostki samorządu terytorialnego (28 458,17 zł).

Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących w dyspozycji Centrum Ratownictwa Medycznego wyniosła w 2023 roku **5 503 848,46 zł** (100,8 % planu rocznego). Tak wysokie koszty amortyzacji wynikają ze zrealizowanych w latach wcześniejszych i w roku obrotowym szeregu inwestycji w infrastrukturę, szczególnie w systemy zarządzania taborem ambulansów ratunkowych i pozostałych ambulansów sanitarnych, modernizowaniem posiadanej bazy lokalowej, dokonywaniem zakupów nowoczesnego taboru samochodowego oraz sprzętu i aparatury medycznej.

Pozostałe koszty operacyjne wyniosły ogółem **9 521 170,77 zł**. Obejmują między innymi utworzenie rezerw na koszty, które powstaną w przyszłych okresach, w tym rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze (8 192 557,07 zł), w tym na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego dla wszystkich pracowników Centrum i wypłatę równowartości dodatków za pracę w godzinach nocnych i dni świąteczne dla pracowników medycznych o łącznej wartości 5 261 464,25 zł, czy też rezerw na trudno ściągane należności (588 380,80 zł). Utworzona została także rezerwa związana z koniecznością zwrotu równowartości czasu nieobecności lekarzy w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego, w tym u podwykonawcy tych usług (615 377,61 zł).

Koszty finansowe wykazane w 2023 roku w wysokości **12 633,12 zł** to głównie koszty związane z dokonaniem aktualizacji odsetek naliczonych odbiorcom za nieterminowe regulowanie zobowiązań wobec Centrum.

Ostatecznie **całkowite koszty** zaliczone do kosztów działalności Centrum Ratownictwa Medycznego w 2023 roku były o 11,9% wyższe niż rok wcześniej i wyniosły **153 465 193,92 zł**, co stanowi 100,6 % planowanych kosztów rocznych. Koszty w całości zostały pokryte przychodami, a wypracowany **zysk brutto** wyniósł **165 784,05 zł**. Po uwzględnieniu podatku dochodowego od osób prawnych **zysk netto** wyniósł **146 128,05 zł**, który po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego zwiększył fundusz zakładu i zakładowy fundusz socjalny.

3. Realizacja zamierzeń inwestycyjno-remontowych.

Realizacja zamierzeń inwestycyjnych.

W 2023 roku na realizację zamierzeń inwestycyjnych Centrum Ratownictwa Medycznego wydatkowało **7 910 978,49 zł**. Wszystkie zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w 2023 roku zostały wykonane. Najważniejsze z nich zostały ujęte w poniższym zestawieniu:

Lp.	Wydatki na nabycie ruchomych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	Liczba	Wartość (zł)
1.	Zakup noszy z transporterem do ambulansów drogowych typu C	7	423.658
2.	Zakup noszy monoblokowych do ambulansów drogowych typu A2	3	61.074
3.	Zakup defibrylatora transportowego	7	695.369
4.	Zakup ambulansów drogowych typu C	7	6.287.715

Lp.	Wydatki na nabycie ruchomych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	Liczba	Wartość (zł)
5.	Zakup urządzenia do kompresji klatki piersiowej	1	68.040
6.	Zakup respiratora transportowego	1	25.920
8.	Budowa zapasowego źródła zasilania dla serwerowni przy ul. Pakosz 72	1	81.444
9.	Zakup komputerów All-In-One z pakietem oprogramowania biurowego	27	204.906
11.	Oprogramowanie XPRIMER do grafików i rozliczenia czasu pracy pracowników (okres realizacji: 2021-2023)	1	60.614 lata 2021-2022: 289.616
15.	Zabudowa stała regałami do archiwum w Kielcach		30.921
16.	Zakup manekina szkoleniowego i głowy do intubacji	1	41.161
18.	Zakup licencji Simple KSeF		27.060

Realizacja zamierzeń remontowych.

Zaplanowane na 2023 rok bieżące prace remontowe zostały wykonane w całości. Dodatkowo dokonano szeregu napraw wynikających z sytuacji awaryjnych. Poniższe zestawienie obejmuje wykaz zadań wybranych pod kątem ich wartości:

Lp.	Szczegółowy opis przedsięwzięcia	Wartość (zł)
1	Wymiana oświetlenia oraz naprawa instalacji elektrycznej w garażach w oddziale we Włoszczowie	20.195
2	Naprawa (uszczelnienie) dachu na budynku w oddziale Busko-Zdrój	41.574
3	Naprawa nawierzchni tarasu oraz schodów w budynku garażowo-socjalnym przy ul. Św. Leonarda w Kielcach	38.376
4	Roboty remontowe starego kanału ciepłowniczego oraz schodów wejściowych zewnętrznych budynku oddziału we Włoszczowie	12.979
5	Roboty remontowe wjazdów do trzech garaży we Włoszczowie	6.462
6	Remont pomieszczenia biurowego w Kielcach przy ul. Pakosz	9.840
7	Dostawa i wymiana drzwi w budynku oddziału we Włoszczowie	2.080
8	Wymiana hydrantu zewnętrznego naziemnego wraz z poprawieniem studzienki kanalizacji sanitarnej w Skarżysku-Kamiennej	4.551
9	Wykonanie wylewki/niecki składu olejowego przy ul. Pakosz w Kielcach	8.364
10	Naprawa bramy segmentowej garażu w oddziale w Starachowicach	4.521
11	Dostawa i montaż zadaszania przy budynku oddziału w Końskich	2.700
12	Dostawa wanny wychwytowej	1.471
13	Wykonanie wycinki 4 sztuk drzew wraz z utylizacją pozyskanego drewna i uprzątnięciem terenu po wycince w oddziale w Busku-Zdroju	5.724
14	Dostawa i montaż klimatyzatora ściennego w pomieszczeniu biurowym WSOS przy ul. Pakosz w Kielcach	5.043
15	Wymiana części dachu w oddziale w Ostrowcu Świętokrzyskim	122.361
16	Remont pomieszczeń biurowych i socjalnych oraz budynku portierni w Kielcach przy ul. Pakosz	43.229
17	Remont elewacji budynków w Kielcach przy ul. Św. Leonarda	150.426
18	Dostawa 50 szt. uchwytów z rączką do tabletów ZEBRA	12.970
19	Remont pomieszczeń biurowych, socjalnych i garażowych w oddziale w Jędrzejowie	87.122
20	Remont pomieszczeń biurowych, socjalnych i garażowych w oddziale w Busko-Zdroju	136.833

4. Stan należności i zobowiązań.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. kwota należności z tytułu dostaw i usług wynosiła **13 235 060,30** zł, w tym wymagalnych (bez należnych odsetek) **443 436,96** zł. Najpoważniejszymi dłużnikami Centrum wciąż pozostawały podmioty lecznicze:

Podmiot leczniczy	Należności na 31.12.2023 r.	w tym wymagalne na 31.12.2023 r.
Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach	705 983,47	313 571,33
Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach	286 548,45	67 482,90
Wielospecjalistyczny Szpital w Ostrowcu Świętokrzyskim	230 859,45	-----
Szpital Specjalistyczny Duchy Świętego w Sandomierzu	211 214,82	79,18
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze	142 868,23	119,00
Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej	137 955,08	8 754,86
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kazimierzy Wielkiej	94 362,50	-----
Szpital Specjalistyczny ARTMEDIK Sp. z o.o. w Jędrzejowie	49 316,79	18 961,15

Tak duży wzrost (na koniec 2022 r. była to kwota **2 185 834,77** zł) wynika ze zmiany sposobu finansowania świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach ratownictwa medycznego. Do końca 2022 r. obowiązywała zasada kasowa i w grudniu Centrum otrzymywało z NFZ dwie płatności – jedną za świadczenia wykonane w listopadzie i rozliczone w grudniu 2022 r. oraz drugą jako zaliczkę na świadczenia wykonywane w grudniu 2022 r., która była rozliczana dopiero w styczniu następnego roku. Ze względu na zmianę podmiotu finansującego od 2023 r. te świadczenia zaczęły być rozliczane w sposób powszechnie przyjęty pomiędzy podmiotami gospodarczymi – NFZ zapłacił za świadczenia wykonane w grudniu dopiero po ich rozliczeniu, tj. w styczniu 2024 roku. Stąd stan należności w bilansie na koniec 2023 roku jest o wiele wyższy niż rok wcześniej.

Stan należności wymagalnych w stosunku do lat poprzednich wzrósł za sprawą Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, który ze względu na swą trudną sytuację finansową zaprzestał regularnego regulowania zobowiązań. Wobec innych podmiotów leczniczych efekty przyniosły prowadzone rozmowy z dyrektorami zadłużonych szpitali, konsekwentne kierowanie na drogę sądową pozwów o zapłatę niezależnie od tego, kto jest podmiotem tworzącym. Pomocne też okazało się przejęcie od dnia 1 marca 2020 r. przez Narodowy Fundusz Zdrowia rozliczania usług transportów medycznych między szpitalnych. W Centrum Ratownictwa Medycznego obowiązuje zasada wprowadzona przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, że dochodzone są wszystkie należności, w tym z tytułu odsetek za zwłokę bez względu na kwotę.

Ze względu na ryczałtowy sposób rozliczania kontraktów zawartych ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ, nie ma w tym obszarze ani nadwykonań, ani przeterminowanych należności.

Na koniec 2023 roku Centrum Ratownictwa Medycznego nie posiadało zobowiązań długoterminowych, zaś kwota zobowiązań krótkoterminowych wyniosła **17 674 471,57** zł, na którą składają się poniżej wymienione zobowiązania:

Rodzaj zobowiązania	Wartość
z tytułu dostaw i usług:	2 417 549,98 zł
- rozrachunki z dostawcami, w tym:	2 414 468,67 zł
• kontrakty medyczne	904 776,00 zł
• podwykonawstwo świadczeń zdrowotnych	674 246,90 zł
• inwestycje i środki trwałe w budowie	10 467,30 zł
• zużycie energii, gazu, wody	174 742,58 zł

Rodzaj zobowiązania	Wartość
• leki, materiały opatrunkowe, sprzęt medyczny jednorazowego użycia, tlen medyczny	86 883,07 zł
• sprzęt i aparatura medyczna	0,00 zł
• inne (usługi obce, olej napędowy, części zamienne, wywóz nieczystości, etc.)	563 352,82 zł
- rozliczenie zakupu	3 081,31 zł
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń:	7 425 865,75 zł
- rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	0,00 zł
- rozrachunki z tyt. pobranych zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych (za listopad i grudzień)	1 414 450,00 zł
- rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT	10 327,05 zł
- rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (składki od wypłat wynagrodzeń za listopad, grudzień)	6 000 198,70 zł
- inne rozrachunki publicznoprawne ⁸ (opłata stała za odprowadzenie wód opadowych i zajęcie pasa drogowego)	890,00 zł
z tytułu wynagrodzeń (wynagrodzenie za grudzień)	6 640 699,00 zł
inne zobowiązania:	467 114,00 zł
- pozostałe rozrachunki zewnętrzne (ubezpieczenie samochodów, działalności zakładu)	150 295,10 zł
- pozostałe rozrachunki (potrącenia z list płac)	256 250,07 zł
- inne rozrachunki z pracownikami	583,44 zł
- rozrachunku z tyt. PPK	59 985,39 zł
fundusze specjalne (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych)	723 242,84 zł
Razem zobowiązania krótkoterminowe:	17 674 471,57 zł

Na koniec 2023 roku Centrum Ratownictwa Medycznego nie miało zobowiązań wymagalnych. Wszystkie pozostałe wyżej wymienione zobowiązania zostały uregulowane w terminach wymaganej zapłaty.

⁸ W Centrum Ratownictwa Medycznego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest wyższy niż 6%, dzięki czemu nie dokonuje wpłat na PFRON.

II. Analiza wskaźnikowa za lata 2021-2023 i prognoza na lata 2024-2026.

Wartości wskaźników ekonomicznych i przypisana im punktacja zostały ustalone na podstawie rocznych sprawozdań finansowego za lata obrotowe 2021 - 2023, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. poz. 832). Dla Centrum Ratownictwa Medycznego dane podsumowujące zestawione zostały w poniższej tabeli:

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Punkty ogółem	1) liczba uzyskanych punktów (max. = 70 pkt.)	64	59	59	59	59	59
	2) % wartości maksymalnej	91,4%	84,3%	84,3%	84,3%	84,3%	84,3%

Wyniki analizy wskaźnikowej dotyczące lat 2021-2023 uzyskują wartości nie mniejsze niż 59 punktów na 70 możliwych (nie mniej niż 84,3 %) i utrzymują się na poziomie lat poprzednich. Pozwala na postawienie tezy, że sytuacja ekonomiczno-finansowa Centrum Ratownictwa Medycznego jest dobra i ustabilizowana, mimo trwającego w okresie objętym analizą stanu epidemii COVID-19. Centrum efektywnie uczestniczyło w jej zwalczaniu.

Analiza lat minionych i lat przyszłych uwzględnia także zmiany organizacyjne, jakie zaszły w Centrum w wyniku zmiany ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym nakładającej obowiązek przekazania Wojewodzie Świętokrzyskiemu z końcem 2020 roku zadań dyspozytorni medycznej oraz skutki decyzji Ministra Zdrowia o wprowadzeniu w marcu 2020 r. stanu epidemii COVID-19 i o zakończeniu trwania stanu zagrożenia epidemicznego z jej powodu. W analizie uwzględnione zostały również symulacje dotyczące wzrostu wynagrodzeń spowodowanego nowelizacją ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Ponieważ zamiar wprowadzeni na stałe do porządku prawnego wypłacania dodatków należnych pracownikom medycznym, zatrudnionym w systemie pracy zmianowej w zespołach ratownictwa medycznego (ograniczona do wybranych miejsc udzielania świadczeń zdrowotnych, częściowa kontynuacja zadania wynikającego z art. 47a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi), nie przeprowadzono odrębnej analizy finansowej w tym obszarze, ale obszernie odniesiono się do tego problemu w rozdziale 5 podsumowującym raport.

1. Wskaźniki zyskowności.

		Składowa formuły (w tys. zł)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	Wynik netto	195,31	163,92	146,13	13,46	504,23	759,94
		Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	98 831,57	118 303,48	136 799,33	150 719,92	165 791,91	182 371,10
		Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	1,88	5,97	0,00	0,00	0,00
		Pozostałe przychody operacyjne	36 320,19	17 972,38	15 273,85	5 257,10	3 942,82	2 957,12
		Przychody finansowe	52,60	1 101,30	1 551,82	1 305,63	1 240,34	1 178,33
		Wartość wskaźnika	0,144%	0,119%	0,095%	0,009%	0,295%	0,407%
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	Wynik z działalności operacyjnej	183,60	-907,81	-1 373,40	-1 250,02	-693,81	-375,89
		Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	98 831,57	118 303,48	136 799,33	150 719,92	165 791,91	182 371,10
		Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	1,88	5,97	0,00	0,00	0,00
		Pozostałe przychody operacyjne	36 320,19	17 972,38	15 273,85	5 257,10	3 942,82	2 957,12
		Wartość wskaźnika	0,136%	-0,666%	-0,903%	-0,801%	-0,409%	-0,203%
		3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	Wynik netto	195,31	163,92	146,13	13,46	504,23
	Aktywa na początek okresu		78 498,84	75 856,07	76 240,92	78 535,13	77 648,12	79 827,07
	Aktywa na koniec okresu		75 856,07	76 240,92	78 535,13	77 648,12	79 827,07	83 161,24
	Wartość wskaźnika		0,253%	0,216%	0,189%	0,017%	0,640%	0,933%

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	3	3	3	3	3	3
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	3	0	0	0	0	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	3	3	3	3	3	3
1. Razem:		9	6	6	6	6	6

Oceniając wynik finansowy i budowane na nim wskaźniki zyskowności należy pamiętać, że w głównej mierze zależą one od wysokości środków przeznaczanych (obecnie już tylko przez NFZ) na ratownictwo medyczne. Przychody z tej jednej umowy stanowią bowiem przeszło 75% przychodów z działalności.

Do końca 2022 r. udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego było finansowane środkami pochodzącymi z budżetu państwa. Od stycznia 2023 r. zostały zmienione zasady. Obecnie źródłem finansowania ratownictwa medycznego jest składka zdrowotna administrowana przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia.

Kwoty przeznaczane na ratownictwo medyczne w latach 2012 – 2019 były wyjątkowo stabilne, co obrazuje tabela poniżej.

Wydatki budżetu państwa na ratownictwo medyczne w latach 2012 – 2022 [bez środków na refundację wypłat dodatkowych wynagrodzeń pielęgniarcom i położnym oraz ratownikom medycznym]										
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
w tysiącach złotych										
56 453	56 472	56 434	56 428	56 491	56 936	56 412	57 595	64 212	75 121	96 958
Dynamika wydatków budżetu państwa. Rok 2012 = 100										
100	100,03	99,97	99,96	100,07	100,86	99,93	102,02	113,74	133,07	171,75%

Nakłady na ratownictwo medyczne nie tylko, że nie rosły, to nawet spadały poniżej kwoty wyjściowej z 2012 roku. Problem braku wzrostu finansowania przedszpitalnego systemu ratownictwa medycznego

dotyczył całego kraju. Dopiero w ustawie budżetowej na 2020 rok na okres od kwietnia do grudnia zaplanowane zostały środki na finansowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w wysokości wyższej o 10% niż w latach poprzednich. Zaplanowany wzrost nakładów zbiegł się w czasie z wybuchem pandemii COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Zmiana sytuacji epidemicznej nie przyniosła jednak wzrostu cen stawek dobowych. Jedyną decyzją Ministra Zdrowia doszło do wzrostu finansowania świadczeń zdrowotnych o 3% na pokrycie kosztów wywołanych epidemią COVID-19, ale towarzyszył temu równocześnie przebiegający w jeszcze szybszym tempie wzrost kosztów funkcjonowania zespołów ratownictwa medycznego, spowodowany koniecznością stosowania w o wiele większym zakresie środków ochrony indywidualnej i środków dezynfekcyjnych oraz co ważniejsze, wprowadzenie od listopada 2020 r. dodatków wyjazdowych dla personelu zespołów ratownictwa medycznego. Fakty te długo nie były zauważane i dopiero od listopada 2021 r. na wniosek Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji doszło do podwyżki stawek jednostkowych. Wcześniej, ze względu na konieczność wydzielenia ze struktur organizacyjnych Centrum dyspozytorni medycznej zespołów ratownictwa medycznego (zadania dysponowania zespołami przejął Wojewoda Świętokrzyski), doszło do spadku stawek ryczałtów dobowych zespołów ratownictwa medycznego.

Zmiany stawek ryczałtów dobowych zespołów ratownictwa medycznego (w zł)					
Okres	Zespoły P	Przyrost (P) rok poprzedni = 100	Zespoły S	Przyrost (S) rok poprzedni = 100	Relacja S/P
I - III.2019*	2 924,96	100,00%	3 899,95	100,00%	133,33%
IV - X.2019	3 085,14	105,48%	4 113,51	105,48%	133,33%
XI - XII.2019	3 233,01	104,79%	4 310,58	104,79%	133,33%
I - III.2020	3 085,14	95,43%	4 113,51	95,43%	133,33%
IV - X.2020	3 494,23	113,26%	4 658,90	113,26%	133,33%
XI - XII.2020	3 612,12	103,37%	4 816,57	103,38%	133,34%
I - IX.2021**	3 157,95	87,43%	4 211,40	87,44%	133,36%
X - XII.2021***	4 623,90	146,42%	6 165,35	146,40%	133,34%
I - III.2022	4 721,97	102,12%	6 295,97	102,12%	133,33%
IV - VI.2022	4 934,46	104,50%	6 579,29	104,50%	133,33%
VII - XII.2022	5 580,87	113,10%	7 441,18	113,10%	133,33%
I - VI.2023	5 912,00	105,93%	8 048,00	108,15%	136,13%
VII - XII.2023	6 503,20	110,00%	8 852,80	110,00%	136,13%
I - VI.2024	6 503,20	100,00%	9 655,00	109,06%	148,47%

* - - stawki dla umowy obowiązującej do dnia 31 marca 2019 r.

** - po przekazaniu dyspozytorni PRM (w latach wcześniejszych koszty utrzymania dyspozytorni były zawarte w ryczałcie dobowym);

*** - do ryczałtu dobowego zostały włączone dodatkowe wynagrodzenia pielęgniarek i ratowników medycznych oraz korekta przyrostu wynagrodzeń zasadniczych i dodatek wyjazdowy.

Średnie roczne stawki ryczałtów dobowych zespołów ratownictwa medycznego (w zł)					
Okres	Zespoły P	Przyrost (P) rok poprzedni = 100	Zespoły S	Przyrost (S) rok poprzedni = 100	Relacja S/P
2019*	2 924,96	100,00%	3 899,95	100,00%	133,33%
2019**	3 118,43	106,61%	4 154,68	106,53%	133,23%
2020	3 412,16	109,42%	4 549,58	109,50%	133,33%
2021	3 527,45	103,38%	4 703,90	103,39%	133,35%
2022	5 207,93	147,64%	6 943,92	147,62%	133,33%

Średnie roczne stawki ryczałtów dobowych zespołów ratownictwa medycznego (w zł)					
Okres	Zespoły P	Przyrost (P) rok poprzedni = 100	Zespoły S	Przyrost (S) rok poprzedni = 100	Relacja S/P
2023	6 210,03	119,24%	8 453,71	121,74%	136,13%
2024	6 503,20	104,72%	9 655,00	114,21%	148,47%

*/ - stawki dla zakończonej w dniu 31 marca 2019 r. umowy.

**/ - stawki dla umowy obowiązującej od dnia 1 kwietnia 2029 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

Od kwietnia 2022 r. Minister Zdrowia zaprzestał wypłacania dodatku w wysokości 3 % wartości kontraktu. Jednocześnie, ze względu na wzrost cen zaopatrzeniowych zryczałtowane stawki jednostkowe zostały podwyższone o 4,5 %. Tym wzrost przychodów w 2022 r. przeznaczony na niwelowanie skutków inflacji wyniósł zaledwie 1,5 %.

Od 1 lipca 2022 r. ze względu na konieczność uwzględnienia w stawce ryczałtu dobowego kwot przyrostu wynagrodzeń pracowników etatowych, zostały one podwyższone o 13,1%. Jednak w przypadku Centrum Ratownictwa Medycznego przyrost nie pokrył wszystkich skutków wywołanych nowelizacją ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Średni przyrost wynagrodzeń wyniósł 21,3% (uwzględniając relację kosztów płac do kosztów ogółem wzrost stawek nie powinien być niższy niż 16%).

Dla celów prognozy został przyjęte założenie, że finansowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego oraz pozostałych umów zawieranych z NFZ będzie składową dwóch czynników: inflacji i przyrostu średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, który jest wartością bazową dla ustalania wysokości płac zasadniczych pracowników Centrum.

Od dnia 1 marca 2020 roku Centrum Ratownictwa Medycznego świadczy nową usługę – transport medyczny między szpitalny. Umowa ma charakter ryczałtowy i jest w całości finansowana przez NFZ. Pierwsza umowa została zawarta na trzy lata. Usługa była świadczona przez cztery zespoły. Od marca 2023 r. obowiązuje nowa umowa, ale Dyrektor Świętokrzyskiego Oddziału NFZ w Kielcach zdecydował o ograniczeniu liczby zespołów do dwóch. Oceniając jednak wysokość zapotrzebowania szpitali na te świadczenia wydaje się, że jest to liczba za niska a kontrakt powinien zostać zwiększony o jeden zespół.

Aktywność zespołów transportu między szpitalnego (zespoły TM)

TM	III.2020 - II.2021	III.2021 - II.2022	III.2022 - II.2023	III.2023 - II.2024	I.2024 - IV.2024
km	236 907	292 101	360 856	252 510	82 405
czas (g)	35 044	33 810	35 200	17 616	5 826
zespoły	4	4	4	2	2
dni	365	365	365	366	121
dyżury	2 920	2 920	2 920	1 464	484
km/dyżur	81,1	100,0	123,6	172,5	170,3
g/dyżur	12,0	11,6	12,1	12,0	12,0

Przychody z realizacji umowy w nowym kształcie zostały uwzględnione w prognozie. Dla celów prognozy przyjęto, że będzie ona kontynuowana także w latach następnych, tj. z obecną liczbą zespołów TM.

W prognozie nie zostały natomiast uwzględnione dodatkowe przychody o charakterze incydentalnym, za które należy uważać wszelkiego rodzaju przychody z tytułu prowadzenia działań związanych zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, jak wykonywanie transportów osób zarażonych wirusem SARS-CoV-2, czy też wykonywanie wymazów z osobom podejrzanym o zarażenie się tym wirusem.

Dotyczy to także projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim”.⁹

Dla celów prognozy przyjęto, że w latach 2024 – 2026 nie wystąpi nawrót epidemii. Należy jednak przy tym zauważyć, że pracownicy Centrum Ratownictwa Medycznego są bezpośrednio narażeni na działania czynników zakaźnych, stąd nawet odwołanie przez Ministra Zdrowia stanu zagrożenia epidemicznego nie spowoduje całkowitej rezygnacji ze stosowania zabezpieczeń indywidualnych, jak maseczki, fartuchy barierowe, kombinezony ochronne, rękawiczki nitrylowe, czy też używania środków dezynfekcyjnych.

Według obecnego stanu prawnego przyrost wynagrodzeń dla grupy pielęgniarek i położnych oraz ratowników medycznych zatrudnionych w obrębie ratownictwa medycznego będzie refundowany ze składki zdrowotnej. W prognozie zostały uwzględnione skutki przyrostu wynagrodzeń powodowanych stosowaniem przepisów ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Jednakże to Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, która prowadzi analizy w tym obszarze, w porozumieniu z Ministrem Zdrowia ustala poziom wzrostu kontaktów zawartych z NFZ. Na dzień sporządzania raportu brak jest jakichkolwiek danych na ten temat. Dlatego też w prognozie założono, że przychody z tego tytułu będą rosły w tempie adekwatnym do założeń Narodowego Banku Polskiego w zakresie wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Scenariusz wycofania antyinflacyjnych działań osłonowych w zakresie cen żywności i energii	2023	2024	2025	2026
Wskaźnik cen konsumenta CPI (% r/r)	11,4	5,7	3,5	2,7
Inflacja bazowa (CPI po wyłączeniu cen żywności i energii, % r/r)	10,1	4,7	4,5	3,8
Ceny żywności (% r/r)	15,1	4,7	4,0	2,4
Ceny energii (% r/r)	9,8	10,5	-0,9	-0,3
Wynagrodzenia (% r/r)	12,8	12,8	7,8	6,3

Scenariusz przedłużenia antyinflacyjnych działań osłonowych w zakresie cen żywności i energii	2023	2024	2025	2026
Wskaźnik cen konsumenta CPI (% r/r)	11,4	3,0	3,4	2,9
Inflacja bazowa (CPI po wyłączeniu cen żywności i energii, % r/r)	10,1	4,7	4,5	4,1
Ceny żywności (% r/r)	15,1	2,4	3,5	2,7
Ceny energii (% r/r)	9,8	-1,2	0,2	-0,3
Wynagrodzenia (% r/r)	12,8	11,5	7,1	6,7

Źródło: Projekcja inflacji i wzrostu gospodarczego Narodowego Banku Polskiego na podstawie modelu NECMOD. Warszawa / 11 marca 2024 r.

Założono również, że w dalszych latach dodatkowe środki zostaną włączone do bazowej kwoty kontraktu na ratownictwo medyczne. Jednakże sam fakt ich włączenia do kontraktu nie poprawi rentowności, gdyż wzrostowi nakładów będzie towarzyszył równoległy wzrost kosztów wynagrodzeń i to co najmniej o takie same kwoty. Dotychczasowa praktyka pokazuje, że tempo przyrostu przychodów będzie istotnie niższe niż kosztów.

Od dnia 1 października 2017 r. zgodnie z ustawą o finansowaniu świadczeń zdrowotnych ze środków publicznych szpitale zostały zobowiązane do sprawowania nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Jednakże na terenie województwa świętokrzyskiego to Centrum Ratownictwa Medycznego stało się ich głównym podwykonawcą. Obecnie z usług Centrum korzystają szpitale: w Kazimierzy Wielkiej, Ostrowcu Świętokrzyskim, Starachowicach, Skarżysku-Kamiennej oraz Specjalistyczny Szpital Matki

⁹ Dzięki temu programowi udało się pokryć ponadplanowe koszty zapewnienia bezpiecznej pracy pracownikom medycznym poprzez wyposażenie ich w skuteczne środki ochrony osobistej, materiały i sprzęt dezynfekcyjny ambulansów sanitarnych.

i Noworodka w Kielcach. Centrum samodzielnie realizuje umowę z NFZ dla rejonu obejmującego północną część powiatu kieleckiego, w oparciu o ambulatorium w Mniowie. W prognozie założono, że taki stan nie ulegnie zmianie tak, co do zakresu świadczeń jak i co do wielkości przychodów z tego tytułu.

Natomiast na rynku usług transportu sanitarnego realizowanych na zlecenie zamawiającego (szpitale, ośrodki zdrowia, osoby fizyczne) jest bardzo duża konkurencja. W dodatku nie jest to konkurencja do końca uczciwa ze strony podmiotów prywatnych. Podmioty te nie zatrudniają pracowników na etatach, ale na o wiele tańszych umowach „śmieciowych”. Nie stosują się do rygorystycznych przepisów ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Znają oni stosowane dotychczas przez Centrum Ratownictwa Medycznego ceny umowne i w swych ofertach dają ceny nieznacznie niższe, co pozwala im na wygrywanie przetargów szczególnie wtedy, gdy jedynym lub głównym kryterium wyboru wykonawcy jest oferowana cena. Podmioty prywatne, choć świadczą usługi na bardzo niskim poziomie jakościowym, to mimo to wygrywają w przetargach. W efekcie oszczędności szpitale są minimalne, uzyskiwane kosztem jakości kupowanych usług dla swoich pacjentów.

Najpoważniejszym czynnikiem wzrostu kosztów funkcjonowania Centrum Ratownictwa Medycznego jest przyrost wynagrodzeń personelu medycznego. Po zmianach wprowadzonych przez Ministra Zdrowia do rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów skutkujących przyrostem wynagrodzeń pielęgniarek, postulaty płacowe zaczęli zgłaszać lekarze i ratownicy medyczni. W każdym roku lekarzom kontraktowym były zwiększane stawki godzinowej, zaś pielęgniarki i ratownicy medyczni pracujący poza systemem ratownictwa medycznego otrzymywali specjalne dodatki płacowe finansowane ze środków własnych.

Najważniejszym jednak czynnikiem wzrostu kosztów pracy w omawianym okresie okazały się:

- wykonanie zadania określonego w art. 47a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nakazującego w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii podmiotom leczniczym udzielającym świadczeń przez całą dobę, wypłacanie pracownikom wykonującym zawód medyczny zatrudnionym w systemie pracy zmianowej dodatki za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej w wysokości co najmniej 65% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika oraz za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze dziennej w niedziele i święta oraz dni wolne od pracy wynikające z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy w wysokości co najmniej 45% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika,
- wykonanie przepisów nowo dodanego art. 99b do ustawy o działalności leczniczej, wprowadzającego obowiązek wypłacania od dnia 1 października 2021 r. dodatku wyjazdowego w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego bądź stawki godzinowej zatrudnionego personelu medycznego zespołów ratownictwa medycznego, za każdą godzinę pełnionego dyżuru.

Koszty wynikające ze zmiany ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi były częściowo rekompensowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Koszt wypłacania dodatku wyjazdowego został częściowo zrekompensowany nową, wyższą stawką ryczałtu dobowego za dyżury specjalistycznych i podstawowych zespołów ratownictwa medycznego¹⁰. Źródła te nie refundowały kosztów dodatkowych wynagrodzeń wypłacanych pracownikom spoza zespołów ratownictwa medycznego i pracownikom niemedycznym (np. kierowcy ambulansów sanitarnych przewożących pacjentów zarażonych wirusem SARS-CoV-2). Te koszty obciążały i w dalszym ciągu obciążają Centrum Ratownictwa Medycznego.

Wejście w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych wywołało pilną potrzebę całkowitej zmiany regulaminu wynagradzania i gruntownej przebudowy siatki płac, co ze względu na potrzebę uzyskania aprobaty strony związkowej przy jednoczesnym braku

¹⁰ Nowa dobową stawką ryczałtu dobowego zespołów ratownictwa medycznego w podwyższonej wysokości została wprowadzona z dniem 1 października 2021 r.

dotychczasowych środków na płace, jest zadaniem niezwykle trudnym do wykonania. Od 1981 roku dla stacji pogotowia ratunkowego preferowany był system wynagradzania oparty na dodatkach za pracę w zespołach ratunkowych i ambulatoriach pomocy doraźnej, naliczanych od osobistego wynagrodzenia zasadniczego. Im ktoś więcej pracował, tym wynagrodzenie miał wyższe. Kwoty dodatków przekraczały kwoty płacy zasadniczej, a średnie pobory płacone pracownikom Centrum Ratownictwa Medycznego były wyższe od średniej krajowej. Przyjęcie wprost nowych stawek płacy zasadniczej skutkowałoby prawie dwukrotnym wzrostem kosztów wynagrodzeń. W latach 2017 – 2019 w uzgodnieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi z Regulaminu wynagrodzeń powyższe dodatki zostały całkowicie wyrugowane, dzięki czemu pomimo wzrostu wynagrodzeń zasadniczych ogólne koszty pracy nie uległy istotnemu zwiększeniu. Podjęte i wdrożone działania pro oszczędnościowe zostały całkowicie wyrugowane poprzez niezależne od Centrum Ratownictwa Medycznego zmiany przepisów prawa – wprowadzenie art. 99b w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym i art. 47a w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Ustawa z dnia 8 czerwca 2017 r. stanowiła, że jeszcze w 2019 roku kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalania wynagrodzenia zasadniczego wynosić będzie 3 900 zł. Jednak nowela ustawy z sierpnia 2019 r. podniosła kwotę bazową do 4 200 zł. Od 1 lipca 2020 r. kwota bazowa przekroczyła wartość 4 900 zł.¹¹ Od 1 lipca 2021 r. obowiązywał nowy wskaźnik ustalony w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 roku, który wyniósł 5 167,47 zł¹². Od 1 lipca 2022 roku było to już 5 662,53 zł¹³ (wskaźnik wzrósł o 9,58%). Dodatkowo, na skutek nowelizacji ustawy doszło do zmiany współczynników pracy na bardziej korzystne dla pracowników. W 2022 podstawę wyliczeń wynagrodzenia zasadniczego stanowiła kwota 6 346,15 zł¹⁴ (przyrost w stosunku do 2021 r. o 12,07%). W bieżącym roku jest już 7 155,48 zł¹⁵ (przyrost 12,75%).

Dla uproszczenia symulacji zostało przyjęte, że koszty wzrostu płac powinny zostać skompensowane wzrostem wartości umów zawieranych z NFZ na wykonywanie świadczeń zdrowotnych oraz szpitalami w zakresie podwykonawstwa świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Inny czynnik kosztotwórczy, to podnoszenie cen zaopatrzeniowych przez dostawców w stopniu wyższym niż podawany przez Prezesa GUS wskaźnik wzrostu cen (potocznie inflacja). Dotyczy to głównie cen leków, materiałów medycznych i sprzętu jednorazowego użycia oraz środków dezynfekcyjnych i sanitarnych. Nawet rygorystyczne stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych na niewiele się zdaje, bo potencjalni oferenci nie chcą brać udziału w przetargach na okresy dłuższe niż 1 rok, jeżeli w umowie nie ma klauzuli dopuszczającej zmianę ceny po każdym roku obowiązywania umowy. To samo dotyczy ubezpieczycieli (wzrost składek OC) i gmin (wzrost podatków od nieruchomości). Obserwowany jest stały wzrost cen nabycia noszy, transporterów, respiratorów i defibrylatorów. Rosną także ceny nabycia ambulansów ratunkowych. Skutkuje to zwiększonymi kosztami amortyzacji.

Budując prognozę na lata 2024-2026 założono, że pomimo trudnej sytuacji gospodarczej nie dojdzie do wzrostu kosztów w tym obszarze ponad dotychczas obserwowany i posłużono się prognozami Narodowego Banku Polskiego. Według projekcji NBP z marca 2024 r. inflacja przy przedłużeniu tarcz antyinflacyjnych wyniesie średniorocznie 3 proc. w 2024 r., 3,4 proc w roku 2025 i 2,9 proc. w 2026 r.

¹¹ W lutym br. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłosił, że przeciętne miesięczne wynagrodzeniu brutto w gospodarce narodowej w 2019 roku wyniosło 4.918,17 zł (M.P. z 2020 r., poz. 174).

¹² Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 137).

¹³ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. (M.P. z 2022 r., poz. 175).

¹⁴ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2022 r. (M.P. z 2023 r., poz. 171).

¹⁵ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2023 r. (M.P. z 2024 r., poz. 110).

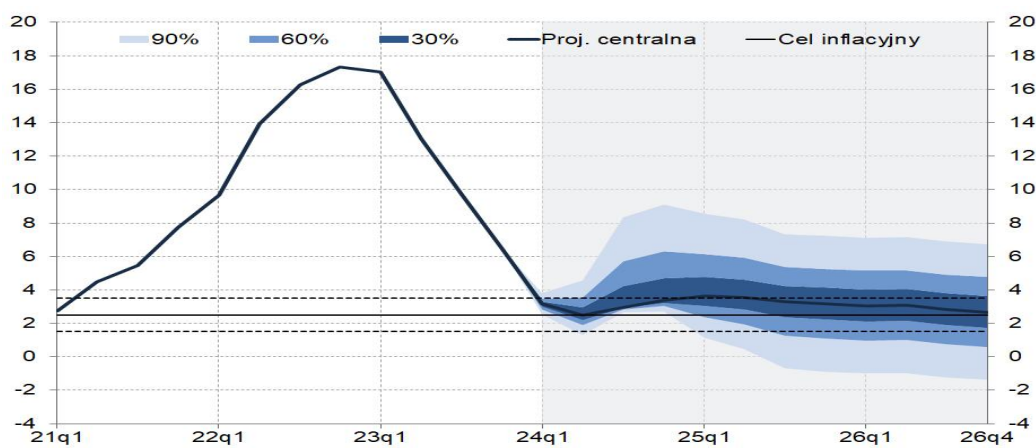
Gdyby jednak przedłużenia działań osłonowych nie było, inflacja średnio wyniosłaby 5,7 proc. w 2024 r., po czym spadłaby do 3,5 proc. w 2025 r. i 2,7 proc. w 2026 r.

W listopadowej (z 2023 r.) projekcji ekonomiści NBP prognozowali wyższą inflację niż teraz (zakładając brak przedłużenia tarcz). Wtedy szacowano, że indeks CPI w 2024 r. wyniosłby średnio 4,6 proc. i 3,7 proc. w 2025 r.

Tarcze inflacyjne obejmują głównie mrożenie cen energii, gazu i ciepła dla gospodarstw domowych (formalnie obowiązuje do końca czerwca tego roku) i zerową stawkę VAT na żywność (do końca marca). Na razie nie zapadły jeszcze decyzje rządu dotyczące tego, kiedy i w jakim stopniu będą wygaszane te instrumenty obniżające wskaźnik inflacji. Nagłe odmrożenie cen energii oznaczałoby podbicie inflacji nawet o ponad 3 pkt proc. w skali całego roku, a powrót do 5-proc. stawki VAT o blisko 1 pkt proc., więc łącznie mowa o podbiciu wskaźnika o ponad 4 pkt proc.

Z projekcji NBP wynika, że w razie wycofania tarcz antyinflacyjnych, główny wskaźnik inflacji w IV kwartale 2024 r. podskoczyłby aż do 8,4 proc., bazowej zaś wynosiłby 4,5 proc. Ale nawet w przypadku pełnego wydłużenia tarcz antyinflacyjnych, dynamika CPI byłaby powyżej celu: główny wskaźnik miałby wynieść średnio 3,4 proc., a bazowy 4,5 proc.

W ostatnim kwartale projekcji, czyli w IV kwartale 2026 r., główny wskaźnik inflacji CPI ma spaść do 2,4 proc., a bazowej do 3,5 proc. (ścieżka centralna przy założeniu wycofania tarcz antyinflacyjnych). Gdyby tarcze zostały podtrzymane, inflacja na końcu horyzontu projekcji byłaby wyższa niż w razie wycofania: CPI w IV kwartale 2026 r. wyniosłby 2,7 proc., a inflacja bazowa 3,9 proc.

Źródło:

Projekcja inflacji i wzrostu gospodarczego Narodowego Banku Polskiego na podstawie modelu NECMOD. Warszawa / 11 marca 2024 r.

Wygaszenie epidemii spowodowało spadek zapotrzebowania na specjalistyczne środki ochrony indywidualnej stosowane przez pracowników medycznych.

Ograniczenie działalności oraz potrzeba szukania oszczędności spowoduje zmniejszenie inwestowania w infrastrukturę, tak budowlaną, jak i techniczną. Dzięki temu, że w latach poprzednich trzy obiekty zostały wybudowane praktycznie od nowa a pozostałe, którymi zarządza Centrum Ratownictwa Medycznego zostały gruntownie wyremontowane, w najbliższych latach nie będzie zachodziła potrzeba ponoszenia zwiększonych kosztów na ich remontowanie.

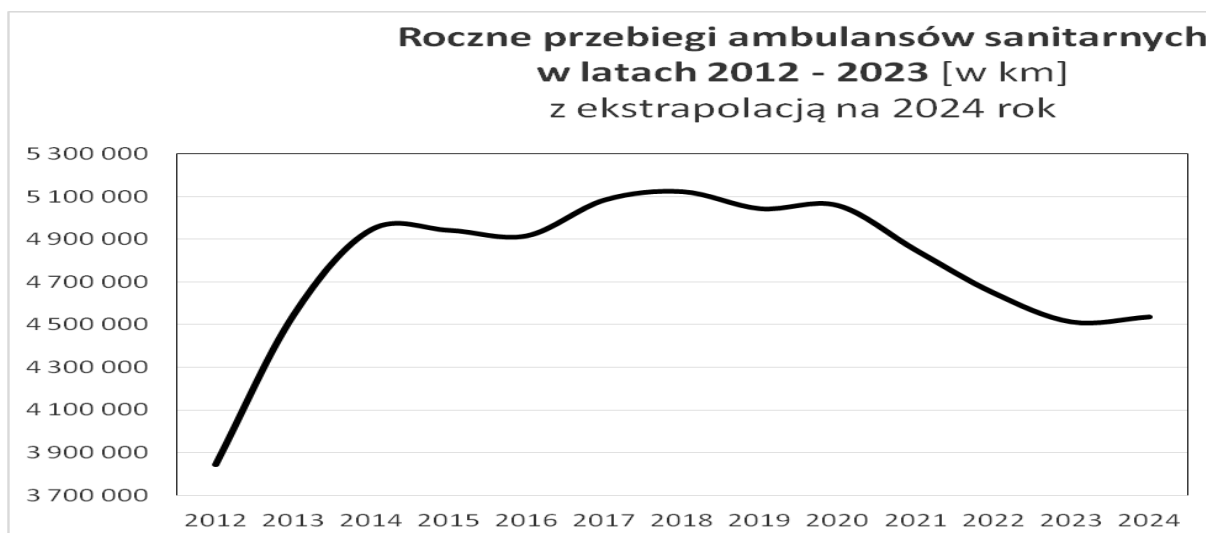
Mniejsza zyskowość wynika także z wprowadzenia w podstawowych ZRM teletransmisji zapisu obrazu EKG pacjenta z miejsca zdarzenia do pracowni hemodynamiki (wyższej klasy defibrylatory, mobilna łączność internetowa, utrzymanie serwera i aplikacji dedykowanej teletransmisji). Wzrost kosztów operacyjnych, przekładający się bezpośrednio na niektóre wskaźniki ekonomiczno-finansowe wynika także z konieczności spełnienia nowych kryteriów oceny ofert ustalanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Dla celów prognozy przyjęto, że zakupy nowych ambulansów sanitarnych i wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną zostaną ograniczone do poziomu wymogów stawianych przez NFZ.

Centrum Ratownictwa Medycznego wdrożyło na terenie całego województwa świętokrzyskiego ogólnopolski system informatyczny SWD PRM¹⁶. Jego użytkowanie wywołało wzrost kosztów eksploatacyjnych dyspozytorni medycznej oraz ambulansów ratunkowych (wyposażenie miejsc wyczekiwania ZRM w komputery i drukarki, zapewnienie z tymi miejscami łączności internetowej VPN, relatywnie droga eksploatacja drukarek atramentowych montowanych w ambulansach, ich serwisowanie i naprawy). Wraz z przejęciem zadań dyspozytorni przez służby Wojewody Świętokrzyskiego infrastruktura tej komórki organizacyjnej została udostępniona odpłatnie nowemu zarządzającemu, co ograniczyło koszty utrzymywania tej części systemu PRM i powiększyło przychody z działalności niemedyecznej.

W kolejnych latach dojdą koszty związane z wprowadzeniem i eksploatacją systemu elektronicznej dokumentacji medycznej oraz wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Podsumowując, dzięki poczynionym wcześniej inwestycjom w sprzęt teleinformatyczny i aparaturę medyczną oraz środki transportu medycznego, w latach 2024 - 2026 nie będzie zachodziła pilna potrzeba ich odtwarzania ponad normalne zużycie, co wpłynie na ograniczenie kosztów amortyzacji.

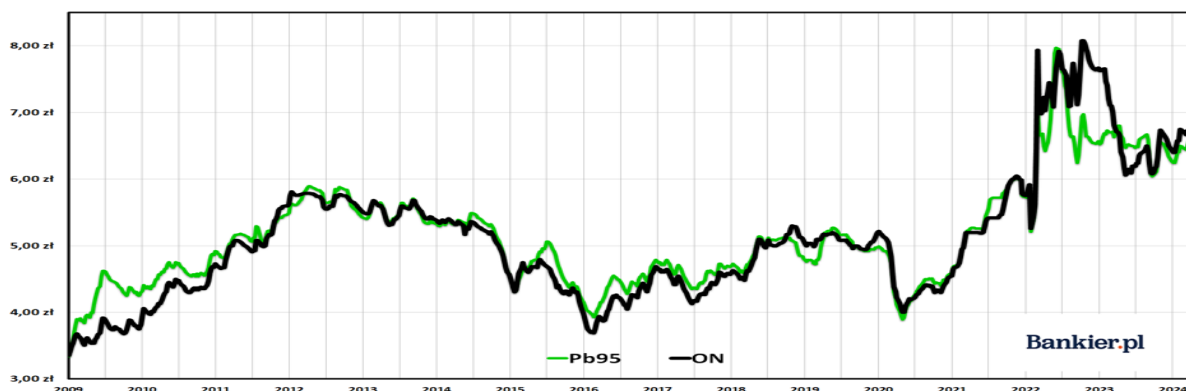
Dla Centrum Ratownictwa Medycznego poważnym problemem jest wzrost cen paliw. Ambulanse sanitarne obsługujące ratownictwo medyczne oraz transport sanitarny przejeżdżają obecnie w ciągu roku prawie ok. 4,5 miliona kilometrów.

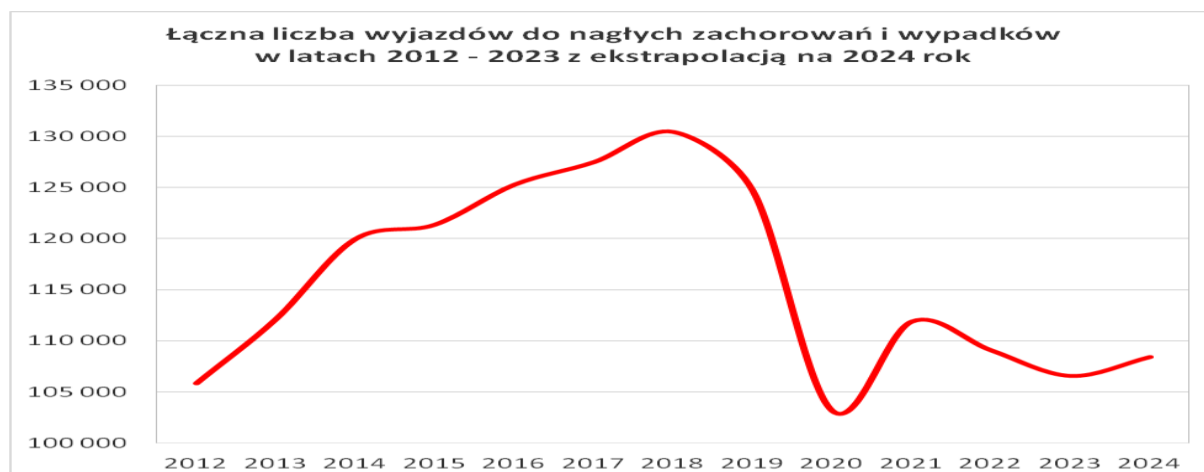
Dlatego wzrost ceny paliwa o każdy grosz na litrze ma swoje znaczenie. Obserwuje się ich tendencję wzrostową. Koszty paliw po okresie wzrostu wywołanego wojną pomiędzy Rosją i Ukrainą znacznie wzrosły, ale później nastąpił okres spadku i stabilizacji cen. W prognozie przyjęto, że ceny paliw będą rosły ale w granicach 5% rocznie.

¹⁶ System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego jest to system informatyczny umożliwiający przyjęcie w dyspozytorni medycznej (w centrum powiadamiania ratunkowego) zgłoszeń alarmowych, dysponowanie zespołami ratownictwa medycznego, rejestrowanie zdarzeń medycznych, prezentację miejsca geograficznego zdarzenia alarmowego oraz pozycjonowanie zespołów ratownictwa medycznego. System SWD PRM jest realizacją postanowień ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. poz. 1635). Urządzenia i podstawowa infrastruktura sprzętowa oraz oprogramowanie dostarczone zostało przez Wojewodę Świętokrzyskiego. Natomiast koszty zakupu i montażu dodatkowego niezbędnego wyposażenia do ambulansów ratunkowych i miejsc wyczekiwania zespołów ratownictwa medycznego oraz koszty eksploatacyjne obciążają w całości dysponenta zespołów.

Średnie detaliczne ceny paliw w Polsce (za liter)

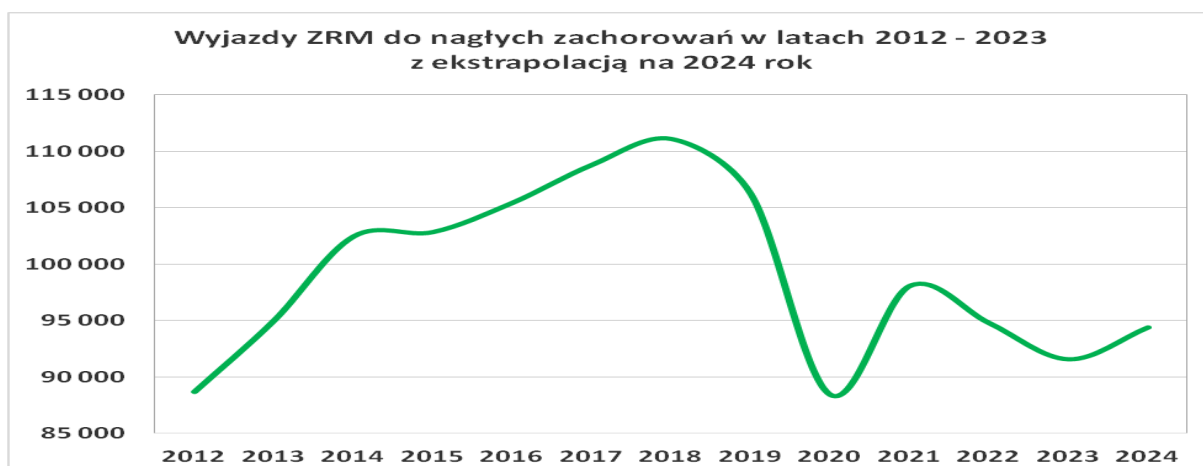
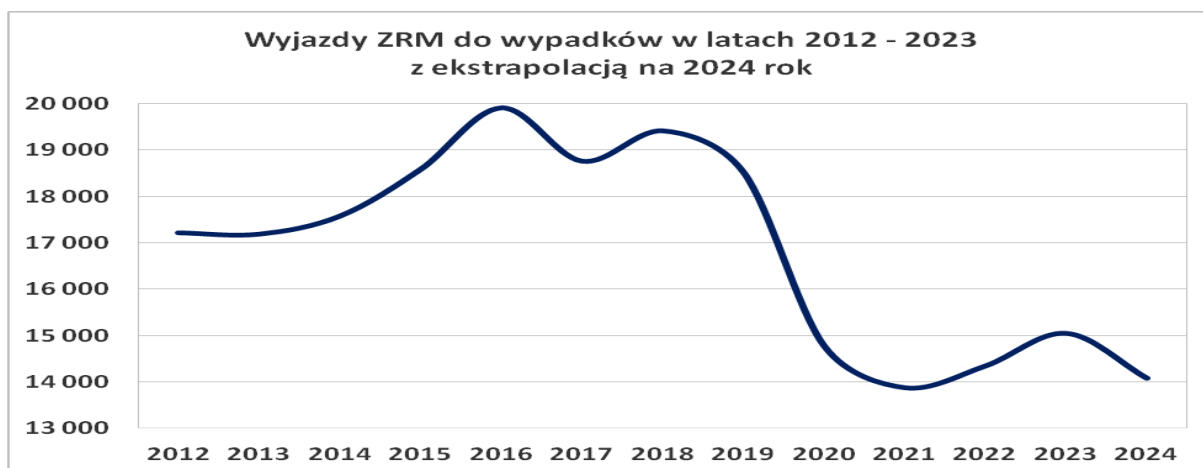
Wystąpienie epidemii COVID-19 w 2020 r. miało wpływ na zachowania osób chorych w zakresie wzywania zespołów ratownictwa medycznego. Widać to zarówno po liczbie przejechanych kilometrów, jak i liczbie podejmowanych interwencji medycznych. Ekstrapolacja danych z okresu styczeń – kwiecień 2023 r. nie wykazuje znacznego wzrostu w tych obszarach.

Pacjenci natomiast coraz chętniej korzystają z usług nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. W ambulatoriach Centrum i w domach pacjentów udzielanych jest prawie 20 tysięcy porad lekarskich. Nieznaczny spadek pomiędzy latami 2022/2023 wynika z faktu rozpoczęcia samodzielnego sprawowania opieki w swoim rejonie przez Szpital w Pińczowie, który zrezygnował z podzlecania tych obowiązków. Z pomocy pielęgniarskiej w ambulatorium skorzystało ponad 14 tysięcy osób. Do domów pacjentów pielęgniarki wyjeżdżały ponad 500 razy, głównie w celu wykonywania iniekcji zleconych przez lekarzy POZ.

Ilość realizowanych świadczeń zdrowotnych							
Rok	wyjazdy do zachorowań	wyjazdy do wypadków	wyjazdy transport.	porady ambulator.	zabiegi ambulator.	porady wyjazdowe	zabiegi wyjazdowe
2019	106 197	18 533	26 927	37 099	30 100	2 887	1 755
2020	88 386	14 785	19 070	19 907	16 281	1 763	585
2021	98 022	13 881	16 685	16 157	11 814	1 173	471
2022	94 743	14 350	17 438	20 579	13 142	1 115	517
2023	91 530	15 054	18 133	16 648	14 431	1 357	567
I-IV.2024	31 452	4 695	6 178	5 907	4 315	423	271

Porównanie zmian w liczbie wyjazdów ZRM do wypadków i do nagłych zachorowań, zostało przedstawione na dwóch poniższych rycinach. O ile liczba wyjazdów do wypadków nie rośnie, bo wypadek jest albo go nie ma, to stale rośnie liczba zgłoszeń do „nagłych zachorowań”, które w dużej mierze nimi nie są. Po prostu nadużywana jest gotowość zespołów ratownictwa medycznego do niesienia pomocy. Pandemia COVID-19 ograniczyła ten proceder, ale widać już tendencję powrotną.

Dla prognozy na lata 2024-2026 założono, że nie dojdzie do istotnego zwiększenia liczby interwencji zespołów ratownictwa medycznego.

Na wzrost kosztów wpływają także dokonywane zmiany w powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Wprowadzane dotychczas zmiany nie były rekompensowane wzrostem ceny dobokaretki. Jako przykłady można podać podniesienie składki na Fundusz Rentowy w części opłacanej przez pracodawcę o 2%, czy też utworzenie Funduszu Emerytur Pomostowych, na który składka wynosi 1,5% miesięcznej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe każdego pracownika etatowego zatrudnionego w zespole ratownictwa medycznego. W Centrum Ratownictwa Medycznego składki na Fundusz Emerytur Pomostowych są odprowadzane od prawie 500 osób. W ostatnich latach dodano składkę na Fundusz Solidarnościowy (1,45% podstawy wymiaru składki). Wprowadzono Pracownicze Plany Kapitałowe, gdzie pracodawca zobowiązany został do odprowadzania składek wynoszących 1,5% od pensji brutto pracownika. Pamiętać przy tym trzeba o obowiązku tworzenia rezerw na świadczenia pracownicze, które obejmują rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, na nagrody jubileuszowe i na urlopy.

Istotne znaczenie mają stawki podatku VAT Świadczenia zdrowotne są zwolnione z tego podatku i w konsekwencji VAT w całości stanowi koszt dla podmiotu, który takich świadczeń udziela. Obniżenie stopy podatku VAT w 2022 r. na dostawy energii elektrycznej i gazu nie rekompensują wzrostu cen netto tych nośników energii. Dla potrzeb prognozy założono kilku procentowy wzrost cen energii przyjmując, że rząd dalej będzie stosował wobec podmiotów publicznych tarcze ochronne.

Na poziom kosztów wpływają także decyzje podejmowane przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia związane z sukcesywnym rozszerzaniem wyposażenia zespołów ratownictwa medycznego. Tak w sprzęt medyczny, jak i w leki. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku przyznawania punktów rankingujących w postępowaniach konkursowych za posiadanie certyfikatów dotyczących zarządzania jakością. Chodzi tu o certyfikaty, które odnoszą się do ogólnie rozumianego zarządzania zakładem, nie mające bezpośredniego związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Kolejne czynniki kosztotwórcze wynikają z konstrukcji samej ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym. W bardzo istotny sposób ograniczają one krąg lekarzy, którzy mają kwalifikacje do wykonywania czynności medycznych w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego. Nie dość, że lekarzy o odpowiednich specjalnościach jest zbyt mało, to Centrum Ratownictwa Medycznego musi jeszcze o nich konkurować ze szpitalami. Powoduje to wzrost kosztów udzielania świadczeń wykonywanych przez tę grupę zawodową w specjalistycznym zespole ratownictwa medycznego lub ambulatorium tej grupy zawodowej.

Skutkiem niskiego finansowania ZRM, a szczególnie niedoszacowania stawki dla zespołów specjalistycznych jest relatywnie niskie wynagrodzenie lekarzy systemu zatrudnionych na kontraktach medycznych. Różnica pomiędzy stawkami dobowymi zespołu S i zespołu P wynosi od stycznia 2024 r. 3 151,80 zł (w 2023 r. było to 2 136,00 zł). Relacja stawek ryczałtu dobowego zespołu S do zespołu P wzrosła tym samym z 1,36 do 1,48. Pozwoliło to podnieść stawkę za godzinę dyżuru w specjalistycznym zespole ratownictwa medycznego ze 135 zł do 160 zł (przyrost o 18,5%). Mimo wzrostu nie zmieniło to sytuacji i lekarzy wciąż brakuje w systemie, gdyż stawki są zbyt niskie i nie są w żadnej mierze konkurencyjne wobec ofert przedstawianych przez szpitale. Stawki za godzinę pracy lekarzy kontraktowych będą rosły, bowiem ich wzrost jest wywoływany wzrostem płac lekarzy etatowych.

W prognozie na lata 2023-2025 uwzględnione zostało dalsze zmniejszenie zapotrzebowania na pracę lekarzy zatrudnianych na umowach cywilno-prawnych w związku z ograniczeniem działalności w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej oraz ze zmianą statusów zespołów ratownictwa medycznego ze specjalistycznych na podstawowe. Pozytywem jest zmniejszenie liczby specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego i uruchomienie w ich miejsce zespołów podstawowych, w tym w nowych miejscach wyczekiwania. Od dnia 1 lipca 2018 r. zespół podstawowy stacjonuje w Pacanowie, zaś od dnia 1 kwietnia 2019 r. uruchomione zostały dodatkowe zespoły podstawowe w Kielcach i w Opatowie. Z dniem 1 stycznia 2023 r. w godzinach od 7 do 19 w Oksie (powiat jędrzejowski) stacjonuje podstawowy zespół ratownictwa medycznego. Na skutek wprowadzania podobnych zmian koszty usług obcych nie ulegną zwiększeniu. Wydłużony został czas dyżurów zespołów podstawowych w Kielcach (ul. Polna) i w Opatowie z ośmiu do 12 godzin.

Na wzrost kosztów osobowych wpływa także wzrost najniższego wynagrodzenia. W 2019 roku był to przyrost skokowy, z kwoty 2 1050 zł do 2 600 zł (wzrost o 15,6 %). W 2021 r. najniższe wynagrodzenie wyniosło 2 800 zł (wzrost o 7,7 %), w 2022 r. było to już 3 010 zł (wzrost o 7,5%). W 2023 r. wynagrodzenie minimalne rosło dwa razy. Kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę od 1 stycznia 2023 r., wynosiła 3 490 zł (oznacza wzrost o 480 zł w stosunku do kwoty obowiązującej w 2022 r., czyli o 15,9%) a od 1 lipca 2023 r. wzrosła do 3600 zł (wzrost o 590 zł w stosunku do kwoty z 2022 r., czyli o 19,6%). W 2024 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wzrośnie także w dwóch etapach. Od 1 stycznia najniższa pensja wynosi 4 242 zł, co oznacza wzrost o 752 zł w stosunku do kwoty obowiązującej od 1 stycznia 2023 r., czyli o 21,5 proc. Podwyższenie płacy minimalnej od 1 lipca 2024 r. do 4300 zł oznacza wzrost o 700 zł w stosunku do kwoty z 1 lipca 2023 r., czyli o 19,4 proc. Przeciętna wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024 r. wyniesie 4271 zł.

To od wartości najniższego wynagrodzenia liczone są dodatki za pracę w godzinach nocnych (z wyłączeniem grupy pracowników zatrudnionych w zespołach ratownictwa medycznego). Dla Centrum Ratownictwa Medycznego są to znaczne obciążenia, gdyż 1/3 czasu pracy personelu medycznego w zespołach transportu sanitarnego, to praca w godzinach nocnych, a w przypadku osób zatrudnionych w nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej to więcej niż połowa.

Nowelizacja ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę nie tylko, że je podniosła, to jednocześnie zmieniła zasady jego obliczania i nakazała pomijać dodatek za staż pracy. W pierwszej połowie 2020 roku doszło do sytuacji, że prawie stu pracowników etatowych otrzymywało dodatek wyrównawczy do płacy minimalnej. Podniesieniu wynagrodzenia zasadniczego z dniem 1 lipca 2020 r. spowodowało, że sytuacja ta została całkowicie wyeliminowana i żaden z pracowników Centrum Ratownictwa Medycznego nie zarabia mniej.

Umowa na wykonywanie świadczeń zdrowotnych z zakresu ratownictwa medycznego nie jest umową elastyczną, ale narzuca szereg rygorów, które muszą być bezwzględnie przestrzegane, by uniknąć dotkliwych kar finansowych. Dopiero po wybuchu epidemii COVID-19 doszło do ich złagodzenia. Można już w przypadku braku lekarza zastąpić go trzecim pracownikiem medycznym (wcześniej można też było wystawić w miejsce zespołu specjalistycznego zespół podstawowy, ale konsekwencje finansowe był bardziej dotkliwe). Jednak taka stosunkowo dogodna sytuacja ma trwać tylko do końca 2024 r.

Daleko idące konsekwencje braku lekarza w zespole powodują, że koszty wynagrodzenia jego zastępcy są zdecydowanie wyższe (godziny nadliczbowe, wyższa stawka godzinowa). W ogóle problem zastępstw jest istotnie ważny. Wszystkie zespoły muszą zawsze pracować w pełnym składzie osobowym przez całą dobę we wszystkie dni tygodnia. Każde zwolnienie lekarskie, każdy urlop wymaga ustanowienia zastępstwa co powoduje, że koszty wygrodzeń za takie okresy podwajają się. Nie ma także możliwości wystawiania zespołu na część doby, także w tak skrajnych sytuacjach, gdy członek zespołu korzysta z ustawowego przywileju wzięcia urlopu na żądanie. Niezwłoczne znalezienie i ustanowienie zastępstwa powoduje istotny wzrost kosztów pracy.

Czynnikiem kosztotwórczym jest także obowiązek dokonywania wpłat na PFRON. Przepisy dotyczące zatrudniania osób niepełnosprawnych¹⁷ pozwalają nawet na całkowite zwolnienie z wpłat, ale wysokość wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych musi przekroczyć poziom 6 %. Taka wartość wskaźnika jest dla obszaru ratownictwa medycznego bardzo trudna do osiągnięcia, jednak to się udało z początkiem 2021 r. Po kilku latach okazało się, że sytuacja taka jest jednak sytuacją stabilną, dlatego do prognozy przyjęto wartości zerowe.

W 2020 roku nastąpił ustawowy wzrost kwoty bazowej odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych z poziomu 3 389,90 zł do 4 134,02 zł (przyrost o 21,95 %). W 2021 r. odpis na ZFŚS został zamrożony na poziomie z 2020 r., ale w 2022 roku odpis to już 4 434,58 zł (przyrost 7,75 %). W 2024 r. podstawą naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych jest przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2023 r. Według Głównego Urzędu Statystycznego jego wysokość wynosi 6 445,71 zł – przyrost o 45,35%. Dla potrzeb prognozy założono, że nie ulegnie on dalszej zmianie.¹⁸

Prognoza uwzględnia fakt, że od 1 stycznia 2021 roku obowiązują przepisy ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. 2215). ŚCRMiTS jako podmiot zatrudniający i uczestnik PPK finansuje wpłaty podstawowe z własnych środków w kwocie 1,5% wynagrodzenia brutto pracownika. Wpłynęło to na wzrost kosztów osobowych, jak i kosztów administracyjnych funkcjonowania ŚCRMiTS. W prognozie została pominięta wpłata dodatkowa

¹⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.).

¹⁸ Kwota bazowa do naliczenia odpisu na ZFŚS na 2023 rok została zamrożona na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym. Stało się to za sprawą nowego art. 51 dodanego do ustawy o ZFŚS na mocy art. 42 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. Wysokość odpisu na ZFŚS w 2023 r. ustala się na podstawie przeciętne wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2019 r. ogłoszonego przez Prezesa GUS. Zatem w 2023 roku podstawą do naliczenia odpisu jest kwota: 4 434,58 zł (Monitor Polski z 2020 r. poz. 195).

(dobrowolna) w wysokości do 2,5% wynagrodzenia brutto, bowiem należy przypuszczać, że przyszłe nakłady budżetu państwa na ratownictwo medyczne nie będą uwzględniać tego kosztu i ograniczą się co najwyżej do zrekompensowania wpłaty podstawowej.

Te wszystkie trudności, które na co dzień są pokonywane w Centrum Ratownictwa Medycznego powodują, że wszystkie wskaźniki rentowności są na stosunkowo niskim poziomie. W latach 2024-2026 choć nie zmniejszy się skala działalności Centrum Ratownictwa Medycznego, ale te same problemy pozostaną. Dlatego też nie zakłada się wyższych zysków niż generowane obecnie.

2. Wskaźniki płynności.

		Składowa formuły (w tys. zł)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	Aktywa obrotowe	42 008,59	45 241,93	44 067,60	42 959,73	44 255,48	46 674,37
		Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy (od jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy (od pozostałych jednostek)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne)	420,01	717,10	908,59	636,01	604,21	574,00
		Zobowiązania krótkoterminowe	8 913,04	13 127,18	17 674,47	18 925,28	20 270,94	21 719,05
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy (wobec jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy (wobec pozostałych jednostek)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe (na świadczenia emerytalne i podobne)	4 260,21	4 224,28	2 841,42	3 097,14	3 375,89	3 679,72
		Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe (pozostałe)	1 405,40	713,51	612,94	704,88	810,61	932,20
		Wartość wskaźnika	2,85	2,46	2,04	1,86	1,78	1,75
	2) wskaźnik szybkiej płynności	Aktywa obrotowe	42 008,59	45 241,93	44 067,60	42 959,73	44 255,48	46 674,37
		Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy (od jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy (od pozostałych jednostek)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne)	420,01	717,10	908,59	636,01	604,21	574,00
		Zapasy	7 837,23	4 302,32	2 094,81	1 383,70	668,59	468,01
		Zobowiązania krótkoterminowe	8 913,04	13 127,18	17 674,47	18 925,28	20 270,94	21 719,05
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy (wobec jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy (wobec pozostałych jednostek)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe (na świadczenia emerytalne i podobne)	4 260,21	4 224,28	2 841,42	3 097,14	3 375,89	3 679,72
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe (pozostałe)		1 405,40	713,51	612,94	704,88	810,61	932,20	
Wartość wskaźnika	2,32	2,23	1,94	1,80	1,76	1,73		

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	12	12	12	12	12	12
	2) wskaźnik szybkiej płynności	13	13	13	13	13	13
2. Razem:		25	25	25	25	25	25

Wskaźniki płynności finansowej nie przekraczają zalecanych w rozporządzeniu wartości referencyjnych. Ze względu na charakter zadań realizowanych przez Centrum Ratownictwa Medycznego jest to poziom korzystny. Centrum Ratownictwa Medycznego zawsze musi być w pełni przygotowane do ratowania życia ludzkiego. Mimo tak ważnej misji nie jest beneficjentem środków publicznych. Trzeba jednak zaznaczyć, że wybuch epidemii COVID-19 spowodował, że Centrum Ratownictwa Medycznego otrzymało istotne wsparcie ze strony władz Województwa Świętokrzyskiego w formie dotacji. Wojewoda Świętokrzyski wyasygnował dwie dotacje na łączną kwotę 860 tys. zł oraz sfinansował funkcjonowanie zespołów wyjazdowych pobierających wymazy od osób podejrzanych o zarażenie się wirusem SARS-Cov-2. Z kolei Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zorganizował program pomocy pn. „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim”. Dzięki temu Centrum Ratownictwa Medycznego pozyskało środki finansowe w kwocie 10 521 tys. zł. Jest to jednak pomoc incydentalna.

W dłuższej perspektywie przy zakupach środków trwałych Centrum Ratownictwa Medycznego, odmiennie niż szpitale, może liczyć w niewielkim stopniu na zewnętrzne źródła finansowania pochodzące z Unii Europejskiej, budżetu państwa, czy też na środki z samorządów. Centrum za wszystko musi płacić własnymi pieniędzmi a ich zasoby stopniowo się kurczą. Stąd tendencja spadkowa wartości wskaźników, na co wskazują wyniki symulacji.

Dane uzupełniające do planu finansowego na 2024 rok
Źródła finansowania nakładów na inwestycje

Lp.	Treść	Plan finansowy na 2023 r. wykonanie	Plan finansowy na 2024 r. założenia
1	2	3	4

I.	Nakłady na inwestycje wg źródeł finansowania	7 118 759,08	7 815 390,10
1.	Województwo Świętokrzyskie	1 124 000,00	0,00
2.	budżet państwa	1 200 000,00	3 600 000,00
3.	środki zagraniczne	0,00	0,00
4.	inne źródła	782 982,12	0,00
5.	środki własne	4 011 776,96	4 215 390,10

Obligatoryjny wzrost wynagrodzeń pracowników działalności podstawowej przełoży się na wzrost rezerwy na świadczenia emerytalne i rentowe oraz spowoduje zwiększenie w latach przyszłych zobowiązań na koniec roku. Spodziewana dynamika spadku poziomu zobowiązań będzie niższa niż przyrost aktywów obrotowych, co zmieni ich wzajemną relację i w konsekwencji spowoduje spadek wskaźników płynności finansowej.

Na wartości wskaźników będzie też miała wpływ zmiana podmiotu finansujące działania zespołów ratownictwa medycznego. Przejęcie tych zadań przez NFZ powoduje, że na koniec roku powstawać będzie należność za świadczenia wykonane w grudniu. Wcześniej Centrum otrzymywało zapłatę „z góry”, w formie zaliczki. Tym samym na koniec 2023 roku zmniejszyły się zasoby finansowe a wzrosły należności.

Na poprawę wartości wskaźników płynności finansowej szybkiej poza czynnikami wymienionymi powyżej miało wpływ zwiększenie stanów magazynowych związanych ze zgromadzeniem zapasów środków ochrony osobistej i środków dezynfekcyjnych na walkę z COVID-19. Ze względu na charakter podejmowanych interwencji (pomoc doraźna w stanie nagłym, bez lub z niewystarczającym wywiadem epidemicznym), w magazynie wciąż są utrzymywane stosunkowo wysokie zapasy i środków ochrony indywidualnej, i płynów dezynfekcyjnych.

3. Wskaźniki efektywności.

		Składowa formuły (w tys. zł)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	Należności z tytułu dostaw i usług na początek okresu (od jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Należności z tytułu dostaw i usług na początek okresu (od pozostałych jednostek)	2 409,27	2 906,17	2 082,23	12 838,58	14 122,44	15 534,68
		Należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu (od jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu (od pozostałych jednostek)	2 906,17	2 082,23	12 838,58	14 122,44	15 534,68	17 088,15
		Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	98 831,57	118 303,48	136 799,33	150 719,92	165 791,91	182 371,10
		Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	1,88	5,97	0,00	0,00	0,00
		Liczba dni w okresie	365	365	365	366	365	365
		Wartość wskaźnika	9,82	7,70	19,90	32,74	32,65	32,65
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na początek okresu (wobec jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na początek okresu (wobec pozostałych jednostek)	1 438,47	1 425,77	1 301,11	2 417,55	2 610,95	2 819,83
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na koniec okresu (wobec jednostek powiązanych)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na koniec okresu (wobec pozostałych jednostek)	1 425,77	1 301,11	2 417,55	2 610,95	2 819,83	3 045,42
		Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	98 831,57	118 303,48	136 799,33	150 719,92	165 791,91	182 371,10
		Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	1,88	5,97	0,00	0,00	0,00
		Liczba dni w okresie	365	365	365	366	365	365
		Wartość wskaźnika	5,29	4,21	4,96	6,11	5,98	5,87

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	3	3	3	3	3	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	7	7	7	7	7	7
3. Razem:		10	10	10	10	10	10

W Centrum Ratownictwa Medycznego prowadzona jest konsekwentna windykacja należności, w tym z wykorzystaniem drogi sądowej i komorniczej. Mimo to wciąż zdarzają się podmioty lecznicze, które znacznie opóźniają się z płatnościami. Głównie są to szpitale prowadzone przez samorząd powiatowy. Trzeba jednak zaznaczyć, że od czasu, gdy Narodowy Fundusz Zdrowia przejął na siebie obowiązki płatnika za wykonane transporty sanitarne pomiędzy szpitalami, to doszło do spadku należności z tego tytułu (porównanie lat 2021 i 2022). Jednak przekazanie do NFZ zdań finansowania ze środków własnych (a nie dotacji) świadczeń udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego spowodowało, że na koniec 2023 roku powstała należność za świadczenia wykonane w grudniu. Do tej pory Centrum otrzymywało zapłatę „z góry”, w formie zaliczki. Po tej zmianie w sprawozdaniach finansowych istotnie wzrosła pozycja prezentująca należności. Stąd taki duży, począwszy od 2023 roku, skokowy wzrost wskaźnika rotacji należności. Na szczęście NFZ jest bardzo sumiennym płatnikiem, regulującym

terminowo swoje zobowiązania. jednak skala należności od NFZ jest jednak tak wysoka w porównaniu z należnościami z innych tytułów, że nie należy spodziewać się obniżania się wskaźnika rotacji należności.

Z kolei terminowość płatności za wykonane na rzecz Centrum Ratownictwa Medycznego dostawy towarów i usług oraz terminowość wypłat wynagrodzeń, regulowania podatków i składek na ubezpieczenia społeczne powoduje, że wskaźniki rotacji zobowiązań od lat utrzymują się na optymalnym poziomie. Prognoza finansowa na lata przyszłe nie wskazuje, by miały one ulec istotnemu pogorszeniu.

4. Wskaźniki zadłużenia.

		Składowa formuły (w tys. zł)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania krótkoterminowe	8 913,04	13 127,18	17 674,47	18 925,28	20 270,94	21 719,05
		Rezerwy na zobowiązania	8 944,61	8 697,73	7 107,74	7 784,21	8 527,08	9 343,16
		Aktywa razem	75 856,07	76 240,92	78 535,13	77 648,12	79 827,07	83 161,24
		Wartość wskaźnika	23,54%	28,63%	31,56%	34,40%	36,08%	37,35%
	2) wskaźnik wypłacalności	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Zobowiązania krótkoterminowe	8 913,04	13 127,18	17 674,47	18 925,28	20 270,94	21 719,05
		Rezerwy na zobowiązania	8 944,61	8 697,73	7 107,74	7 784,21	8 527,08	9 343,16
		Fundusz własny	42 938,73	43 102,65	43 198,78	43 212,24	43 716,47	44 476,41
		Wartość wskaźnika	0,42	0,51	0,57	0,62	0,66	0,70

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	10	10	10	10	10	10
	2) wskaźnik wypłacalności	10	8	8	8	8	8
4. Razem:		20	18	18	18	18	18

Oceniając wskaźnik zadłużenia trzeba zauważyć, że Centrum Ratownictwa Medycznego nie posiada zobowiązań długoterminowych. Dzięki akumulowanym w latach wcześniejszych nadwyżkom finansowym zgromadzone zostały środki pieniężne, które dziś pozwalają na prowadzenie inwestycji i dużych remontów bez potrzeby zaciągania kredytów bankowych. Stąd nie występują zobowiązania długoterminowe.

Istotne jest również, że kapitały własne przekraczają wartość aktywów trwałych, zaś wszystkie zobowiązania stanowią 1/3 wartości kapitałów własnych.

Zmiany prawne, jakie zaszły w otoczeniu Centrum Ratownictwa Medycznego spowodują wzrost wartości zobowiązań, zaś wzrost wartości kapitałów własnych ze względu na ograniczone możliwości generowania zysków (będą one niewielkie). W efekcie wzrosną wskaźniki zadłużenia aktywów i wypłacalności. Zmiany te nie wpłyną jednak na faktyczną możliwość regulowania zobowiązań, tak wobec pracowników, jak i innych kontrahentów.

5. Podsumowanie.

Przytoczone wskaźniki pozwalają twierdzić, że sytuacja finansowa Centrum Ratownictwa Medycznego jest ustabilizowana.

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
5. Punkty ogółem	1) liczba uzyskanych punktów (max. = 70 pkt.)	64	59	59	59	59	59
	2) % wartości maksymalnej	91,4%	84,3%	84,3%	84,3%	84,3%	84,3%

Trzeba jednak pamiętać o permanentnym zagrożeniu szeregiem czynników zewnętrznych, które mogą istotnie wpływać na sytuację finansową Centrum Ratownictwa Medycznego. Są one generowane głównie przez otoczenie, zaś Centrum Ratownictwa Medycznego nie ma na ich powstanie żadnego wpływu. Może co najwyżej podejmować starania, by ich skutki były jak najmniej dotkliwe. Do najbardziej poważnych czynników, które mogą wystąpić w 2024 roku i w latach kolejnych należy zaliczyć przede wszystkim takie zdarzenia, jak:

- wzrost przeciętnego wynagrodzenia za pracę wynikający przyjętych powszechnie z zasad o kształtowaniu się minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników medycznych, bez zapewnienia stosownej rekompensaty w umowach przygotowywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- zaniżanie wycen świadczeń przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, szczególnie w obszarze systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz transportach medycznych – między szpitalnych i neonatologicznych;
- niezmiennosc cen świadczeń finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach umów wieloletnich;
- wzrost finansowania świadczeń bez uwzględniania pełnych skutków inflacji;
- dalszy skokowy wzrost najniższego wynagrodzenia za pracę.

Przykłady z lat poprzednich, jak i z bieżącego roku pokazują, że takie zagrożenia nie dość, że są realne to już zaczęły się ujawniać. Jak obrazują to dane przytoczone w tabelach powyżej, dopiero po wejściu w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, zaczęły rosnać nakłady na ratownictwo medyczne i na inne świadczenia finansowane przez NFZ. Jednak ich wzrost równoważył, i to nie w pełni, tylko przyrost wynagrodzeń dla grupy pracowników medycznych. Przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji nie jest zauważana inflacja. W 2022 r. w umowie na świadczenia zdrowotne z zakresu ratownictwa medycznego stawki zmieniły się dwa razy. Raz z dniem 1 kwietnia w związku z likwidacją trzy procentowej dopłaty do umów zawartych z NFZ (wprowadzona została w 2000 r. w związku ze wzrostem kosztów po pojawieniu się pandemii) i jednoczesnym podniesieniem wyceny świadczeń o 4,5%. Per saldo przyrost wyniósł zaledwie 1,5% przy rocznej inflacji przekraczającej 14%. Drugi raz w związku z koniecznością podniesienia wynagrodzeń zasadniczych pracownikom medycznym. Prezes AOTMiT zalecił wzrost stawki zaledwie o 13,1%¹⁹, podczas gdy na przykład w grupie ratowników medycznych (grupa ta stanowi 80% personelu medycznego) na skutek zmian przepisów ustawy wynagrodzenie zasadnicze rosło aż o 29%.

Podobnie było w styczniu 2023 r., kiedy to Narodowy Fundusz Zdrowia przedstawił do podpisu umowy ze stawką ryczałtu dobowego w wysokości z dnia 1 lipca 2022 r. Co oznacza, że nie zauważył skutków powodowanych inflacją, jakby nie dotyczyła ona taki podmiotów leczniczych, jak Centrum ratownictwa Medycznego. Tak samo było w przypadku podpisywania aneksów do umów w innych zakresach świadczeń – umowy na 2023 rok były przedłużane na poziomie finansowania z lipca 2022 roku. Stawka ryczałtu dobowego w ratownictwie medycznym została podwyższona od stycznia 2023 r.

¹⁹ Obwieszczenie Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie rekomendacji nr 65/2022 z dnia 13 lipca 2022 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej. [publikacja w BIP]

w związku z przejściem finansowania skutków funkcjonującego art. 47a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi przez NFZ. Rekomendowany przez Prezesa AOTMiT wzrost stawki nie pokrywał kosztów generowanych tym przepisem.

Narodowy Fundusz Zdrowia całkowicie ignorował skutki wynikające z wprowadzenia przepisu ustawy i nie podjął żadnych kroków, by rekompensować konieczność podwyższenia wynagrodzenia pracownikom medycznym spoza systemu ratownictwa medycznego. Konsekwencje zmiany prawa obciążą wyłącznie Centrum.

Przejsie z incydentalnego do permanentnego zaniżania stawek i dopłat z tytułu niezależnego od zakładu wzrostu kosztów jest najpoważniejszym zagrożeniem dla sprawnego, efektywnego prowadzenia działalności przez Centrum Ratownictwa Medycznego.

Na pogorszenie się finansowej sytuacji Centrum w przyszłym roku i latach następnych może mieć istotny wpływ wprowadzenie do ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym propozycji przedstawionych przez Ministra Zdrowia na początku kwietnia 2024 r.²⁰ Minister proponuje kilka zmian, z czego dwie mogą wywołać istotne skutki dla Centrum Ratownictwa Medycznego. Jedną to wprowadzenie motocyklowych jednostek ratunkowych. Będą one odrębnym rodzajem zespołów, który stanowić będzie jeden z elementów wojewódzkiego planu działania systemu PRM i oddzielny produkt do kontraktowania w ramach umów zawieranych przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia. W województwie świętokrzyskim funkcjonowałyby 3-4 takie zespoły. Konieczny będzie zakup specjalistycznych motocykli i zatrudnienie ratowników medycznych lub pielęgniarzy z uprawnieniami do prowadzenia tego typu pojazdów. Koszty organizacyjne obciążą Centrum.

Druga propozycja jest o wiele groźniejsza, bo prowadzi do wzrostu wynagrodzeń pracowników medycznych zatrudnionych w zespołach ratownictwa medycznego a w dalszej konsekwencji do wzrostu wynagrodzeń pozostałych pracowników zespołów transportu sanitarnego. Minister Zdrowia, zapewne pod wpływem lobbowania branżowych organizacji ratowników medycznych PRM, zamierza wprowadzić obowiązek wypłacania dodatków za pracę w porze nocnej w wysokości co najmniej 65% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika oraz za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze dziennej w niedziele i święta oraz dni wolne od pracy wynikające z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy w wysokości co najmniej 45% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika a więc analogicznie, jak ma to miejsce w przypadku pracowników wykonujących zawód medyczny, zatrudnionych w systemie pracy zmianowej w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne.²¹ Minister Zdrowia stoi na stanowisku, że skoro obowiązek wypłaty dodatków dla członków zespołów ratownictwa medycznego wykonujących zawód medyczny realizowany w oparciu o przepis art. 47a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, z późn. zm.) zakończył się wraz ze zniesieniem z dniem 1 lipca 2023 r. stanu zagrożenia epidemicznego, to ratownikom medycznym PRM należy się rekompensata utraconych korzyści wraz z likwidacją epidemii. Minister Zdrowia proponuje by powyższy przepis wszedł w życie końcem 2024 roku z mocą obowiązującą od lipca 2023 r. (!!!), czyli pracodawcy byłiby zobowiązani dokonać wielomilionowych wypłat wynagrodzeń wstecz, za okres co najmniej półtora roku (!). Minister Zdrowia w przytoczonym dokumencie UD43 nic nie mówi o dodatkach dla innych pracowników medycznych a przecież przepis art. 47a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi obejmował szerszą grupę, niż tylko pracownicy medyczni systemu PRM. Pracownicy medyczni zespołów transportu medycznego na mocy przepisów Kodeksu pracy będą skutecznie domagać się dodatków także dla siebie, bowiem przed sądami pracy bez wątplenia będą w stanie dowieść,

²⁰ Projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw. Numer projektu: druk nr UD43. Źródło: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów: https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-panstwowym-ratownictwie-medycznym-oraz-niektorych-innych-ustaw2?fbclid=IwAR0l50Iedm9LkWhGdVuLXUyX8PH_bBtmsQtd5auO7ElsK4hh2DENWSHj_zO_aem_AU66gk3f1nM-cuO7QGCPxXjB_Zx7cO5EMPzkzoYaXW4V2kPW9dkPsMzf-MUDDxi7s_YTnZa-7K5_0HwodyN99u

²¹ Art. 99 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej - Dz. U. z 2023 r. poz. 991, z późn. zm.

że pracują w takich samych warunkach, mają takie same kwalifikacje zawodowe a świadczenia, których udzielają są tożsame i obarczone takim samym ryzykiem i odpowiedzialnością. Doświadczenia dotychczasowe pozwalają zakładać, że Narodowy Fundusz Zdrowia nie będzie skłonny do odpowiednio wysokiego podniesienia kontraktów.

Centrum Ratownictwa Medycznego widzi tu ogromne zagrożenie dla swojej sytuacji ekonomicznej.

Inne czynniki to:

- pogłębienie braku lekarzy szczególnie w tych specjalnościach, które uprawniają do pracy w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego wywołany przede wszystkim niefortunną zmianą przepisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- zamiar wprowadzenia bezwzględnego wymogu zatrudniania w zespołach ratownictwa medycznego i innych zespołach wyjazdowych pracowników wyłącznie na podstawie umowy o pracę;
- ubytek personelu pielęgniarskiego z kwalifikacjami do pracy w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;
- dalsze ograniczenie możliwości udzielania świadczeń z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej przez podmioty inne, niż szpitale włączone do sieci;
- pojawienie się konkurencyjnych podmiotów realizujących usługi transportu sanitarnego na rzecz szpitali;
- wystąpienie protestów pielęgniarek oraz ratowników medycznych;
- rezygnowanie z pracy przez specjalistów z obszaru administracyjno-gospodarczego, którzy czują się niedowartościowani a na satysfakcjonującą ich gratyfikację brakuje środków.

Opracował:

z-ca Dyrektora ds. ekonomicznych

Zatwierdziła:

p.o. DYREKTORA

Kielce, dn. 28 maja 2024 r.